

DE KORHAAAN

Jaargang 36, Nummer 1 - Februari 2002

IN DIT NUMMER:

Afname van de ekster in Nederland
De huiszwaluw in 2001 tussen Vecht en Eem
Jaarverslag 2001

Inhoud

Van de voorzitter	2
In memoriam Prof. Dr. K. Voous	3
Krassen van een Gooise kijker	4
Afname van de ekster in Nederland	5
De stand van de huiszwaluw in 2001 tussen Vecht en Eem.	6
Cursus vogelherkenning	8
Tuinbelevissen	9
Nestkast-timmerochtend	9
Via een gek naar het klooster	10
Jaarverslag Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken 2001	12
Algemene Ledenvergadering	20
Programma	21
Ontvangen Literatuur	23
Oproep tot het opnemen of doorgeven van nestelende kruisbekken.	24
Mutaties Ledenbestand	25
Veldwaarnemingen	25
Kor Haan	28

Van de voorzitter

In 2002 bestaat de vogelwerkgroep vijfendertig jaar. Hoewel we in de loop der jaren diverse malen een lustrum of jubileumviering hebben georganiseerd, is er deze keer van afgezien dit zevende lustrum groots te gaan vieren. Niet dat het geen prestatie is of omdat we er niet trots op zouden mogen zijn dat de vereniging zich nu al weer zoveel jaren bezig houdt met vogelbescherming, vogelstudie, educatie en onderzoek! Nee, de belangrijkste overwegingen voor dit besluit waren dat het al moeilijk genoeg is de gangbare activiteiten door te laten gaan. Voor een lustrumviering zou een nog grotere aanslag nodig zijn op de toch al druk bezette 'harde kern' van actieve leden. Uiteindelijk kunnen we ons dan beter op onze kerntaken concentreren, zoals cursussen, excursies, natuurbescherming en onderzoek dan op het voorbereiden van een feestdag. Gelukkig is er ook het afgelopen jaar overigens weer heel wat werk verzet op het gebied van de genoemde kerntaken. Getuigenissen daarvan treft u aan het in jaarverslag dat

elders in deze Korhaan is te vinden.

Een belangrijk probleem waarmee de vogelwerkgroep al een aantal jaren worstelt is het gebrek aan een geschikte ruimte voor werkavonden en voor het onderbrengen en toegankelijk maken van ons archief. U heeft de laatste jaren al diverse malen kunnen lezen dat wij bezig waren met het opzetten van een clubhuis voor enkele natuurbeschermingsorganisaties in het Gooi, met name in het voormalige pompgebouw van het waterleidingbedrijf in Bussum. Er is heel veel energie in gestoken om dat project te kunnen realiseren. Helaas hebben we onlangs echter moeten besluiten dat het project toch niet haalbaar bleek. De Stichting Het Pompgebouw, waarin ook de vogelwerkgroep was vertegenwoordigd, heeft dan ook in overleg met het GNR besloten hier niet mee door te gaan. De voornaamste reden was dat na een uitgebreid onderzoek gebleken was dat de in het project deelnemende organisaties niet in staat waren de hoge lasten

voor exploitatie op te brengen. Bovendien bleek het gaandeweg op korte termijn ook niet mogelijk om de onveilige toegang tot het terrein te verbeteren. Het stoppen van dit project betekent dus dat we opnieuw op zoek moeten gaan naar een geschikte lokatie. Niet alleen voor de vogelwerkgroep overigens, want ook diverse andere verwante regionale organisaties hebben behoefte aan een ruimte voor ontmoeting en dergelijke. Dit is ook herkend door de Coördinatie Natuur- en Milieu-educatie (CNME), die inmiddels het initiatief genomen heeft tot het instellen van een werkgroep die zal onderzoeken welke behoefte er is voor een natuur- en milieucentrum en hoe dit zou kunnen worden gerealiseerd. Ook de vogelwerkgroep is daarbij betrokken.

ROB KOLE

Vriendelijk verzoek van de ledenadministratie

Bij deze Korhaan vindt u de acceptgiro voor de betaling van de contributie voor het jaar 2002. Zou u zo vriendelijk willen zijn een bedrag van minimaal €16,- (leden) of € 6,- (huisgenootleden) zo spoedig mogelijk over te maken met bijgevoegde acceptgiro. Een extra gift is natuurlijk van harte welkom.

Indien u met girotel betaalt, vergeet u dan niet **uw lidnummer** te vermelden.

Wacht alstublieft niet te lang met betalen! Het bespaart mij veel tijd en de Vogelwerkgroep geld (enveloppen, postzegels etc), als u uw contributie tijdig voldoet.

Bij voorbaat hartelijk dank,

FRANCIEN WILMS

In memoriam

Op 31 januari 2002 is in zijn woonplaats Huizen Prof. Dr. K. H. Voous overleden. Professor Voous was oud-hoogleraar dierkunde aan de Vrije Universiteit te Amsterdam (1955-1975). Hij was een internationaal erkend ornitholoog en publicist.

De basis voor zijn kennis- en belangstelling voor de natuur werd gevormd tijdens zijn jaren bij de N.J.N. in Amsterdam. Later studeerde hij biologie aan de Gemeente-Universiteit van Amsterdam (1938-1945), waarna hij conservator vogels werd van het Zoologisch Museum Amsterdam (1946-1963). Daar ontwikkelde hij zijn interesse voor de zoögeografie en in het bijzonder de geografische verspreiding van vogels. Op dit terrein schreef hij diverse boeken, waaronder zijn proefschrift over de historische verspreiding van de Grote Bonte Specht (1947), een boek over de vogels van de Nederlandse Antillen (1955), en een fraai geïllustreerd standaardwerk 'Atlas van de Europese vogels' (1960).

Zijn bijzondere wetenschappelijke belangstelling gold de dier-systematiek, in het bijzonder de taxonomische rangordening van vogels naar orde en familie, soort en ondersoort. Op dit vlak stelde hij een internationaal gezaghebbende lijst samen van de vogels van het noordelijk halfrond (1977). Naast zijn talrijke wetenschappelijke publicaties op ornitho-geografisch terrein schreef hij gedurende vele jaren talloze artikelen voor een groter publiek in het blad van

Vogelbescherming, handelend over roofvogels en over moerasvogels, die later gebundeld werden in de boeken 'Roofvogels en uilen van Europa' (1986) en 'Moerasvogels van Europa' (1992). Vanaf de tweede helft van de jaren tachtig werkte hij aan een biografisch naslagwerk over de ontwikkeling van de Nederlandse ornithologie, in de vorm van levensbeschrijvingen van zo'n 550 Nederlandse beroepsornithologen en vogelaars ('In de ban van vogels', 1996). Als postume laatste publicatie zal een geheel bijgewerkte uitgave over de vogels van de Nederlandse Antillen verschijnen, waar hij nog kort voor zijn dood de laatste hand aan legde.

Professor Voous speelde een belangrijke rol in de nationale en internationale natuur- en vogelbescherming, en vervulde op dat terrein tal van bestuurlijke functies. Zo bracht hij een fusie tot stand van de sinds 1911 gescheiden optrekkende Nederlandse Ornithologische Vereniging en de Club van Nederlandse Vogelkundigen (1957). Hij was lid van de Natuurbeschermingsraad en mede-organisator van het Natuurbeschermingsjaar 1970. Vanaf de jaren zestig kwam hij in het bijzonder op voor de bescherming van roofvogels, weidevogels en ganzen. Voor zijn werk ontving hij verscheidene erelidmaatschappen, onder meer van Vogelbescherming Nederland en van de Britse- en de Nederlandse

Ornithologische Unie. Hij was ook jarenlang lid van onze vogelwerkgroep en bij de viering van het vijftienvig jarig bestaan van de vogelwerkgroep, in 1992, was hij een van de mensen die wegens bijzondere verdienste op het gebied van natuurstudie en natuurbescherming door ons geëerd werden met een speciaal voor hen vervaardigde oorkonde. In onze jubileumuitgave '25 jaar vogels in het Gooi', stond het volgende stukje van de hand van Prof. Voous zelf: *'Wanneer wij als eenvoudige vogelvrienden ons inspannen om de soortenrijkdom rondom ons te ontwarren en daarin ontspanning en recreatie vinden, als wij ons druk maken om ogenschijnlijke futiliteiten als pootkleur, vleugelformule, wenkbrauwstreepjes of donkere vlekken boven of onder het oog van een nietig vogeltje, dat zich tussen de bladeren verschuilt of maar niet stil wil zitten, kan het ons een troost zijn, zowel een stimulans zijn, dat wij al kijkende en ons verwonderende, de diepste en wezenlijkste problemen van de kosmos voor ons hebben. Op zulke ogenblikken kan het vogelwaarnemen ons van binnen een warm gevoel geven.'* Het stukje is hier herhaald omdat niet treffender kan worden aangegeven hoezeer de natuur en in het bijzonder de vogels Prof. Voous ter harte gingen. Namens de vogelwerkgroep wens ik nabestaanden en vrienden veel sterkte toe bij het verwerken van dit verlies.

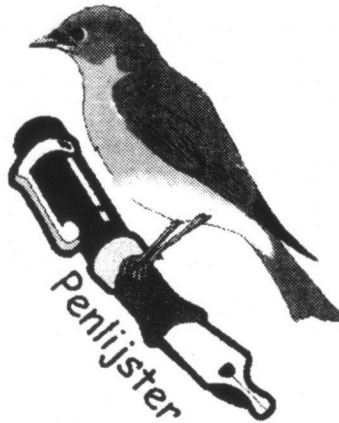
ROB KOLE

Krassen van een Gooise kijker

Jaren geleden is een schrijflijster (Turdus scripsi) op de zandbult die wij het Gooi noemen actief geweest. Dit familielid van mij heeft indertijd helaas het steeds vruchtbaarder wordende biotoop verlaten. Ik heb zijn plaats ingenomen. Penlijster (Turdus penna) is mijn naam.

Felix

Sinds enige tijd heeft Felix zich aangesloten bij zijn kornuiten die de buurt onveilig maken. Getooid met nekbandjes en belletjes in alle mogelijke kleurschakeringen maken zij dag en nacht de tuinen in het dorp onveilig. Als de dames hun geuren beginnen te verspreiden weerklinkt nachten achtereen krols gekrijs. Hoewel thuis voorzieningen zijn om hun behoeften te deponeren prefereren zij het om deze in zelf gegraven gaten te doen. In heel wat nachten hoor ik dat Felix en zijn maten rondstruinen. Opgeschrikte merels die in de struiken slapen vliegen dan verschrikt roepend rond. Voorjaar en zomer zijn hoogtij voor het rapaille. Er wordt dan voortdurend door oudervogels gealarmeerd. Jonge merels worden in koelen bloede vermoord en hun resten liggen her en der verspreid. Nestkasten zijn niet veilig. Zo gauw de jongen beginnen te piepen is het raak. Geduldig wordt op het deksel gewacht tot een vogel het waagt om zijn kopje naar buiten te steken. Meermalen worden kasten besprongen en hangend aan een poot tracht Felix met de andere een jong naar buiten te sleuren. Schijnbaar onoverbrugbare barrières worden met gemak genomen. Een van de burens dacht in zijn met nieuwe schuttingen omgeven tuin de oplossing te hebben gevonden. Een stroomdraad op de schutting zou het moeten zijn. Felix klom in een boom en sprong met groot gemak de tuin in. De enige die hinder ondervond was een nieuwsgierige buurman die zich optrok met

zijn handen over de schuttingrand om te kijken wat daar nu wel achter deze omheining gekomen was. Een luid "rodon-dendron" weerklonk door de buurt toen hij een opduvel kreeg. Eksters die hoog in de boom zitten worden beslopen. Een gescheld van je welste is het gevolg. Onthoofde muizen, vooral huisspitsmuizen die de vierpotige rovers niet eens lusten, liggen hier en daar verspreid.

Hadden Felix en zijn kompanen nu echt honger, dan zou ik nog enige compassie met ze hebben. Thuis staat echter een welvoorzienige dis op ze te wachten. Luxe producten als het bekende merk Sheba met vis en vlees worden gevoerd. Al weer jaren geleden heb ik mij laten vertellen dat behoeftige bejaarden in Amsterdam dit voedsel aten. Het zinloze stropen is een luxe-probleem. Jaarlijks komen zo miljoenen vogels om het leven. Desondanks schijnt de merelstand er niet onder te lijden. Het is de natuur zegt de familie, wind je niet zo op. De katten

hebben niets anders te doen en jagen ligt in hun aard. Sommige burens hebben de strijd om Felix, te weren al opgegeven. Hij is de brutaalste en zij accepteren nu zijn gedrag. Niets hielp. Smeekend verzochten zij het beest om alsjeblijft op te donderen. De katteneigenaren doen er lacherig over. Ze moeten vrij kunnen rondlopen en er zijn vogels genoeg is hun reactie. Zij veroorzaken overlast is de mijne. Ik vraag mij af waarom ik er zo'n probleem mee heb. Van eksters kan ik wel accepteren dat zij jonge vogels pakken. Dat is niet leuk, maar zij gebruiken ze om hun hongerige jongen mee te voeren.

Er zijn door mij in de loop van de tijd heel wat maatregelen genomen. Bakken water, stenen gooien, verjagen, niets hielp. Als afscheiding is sinds enige tijd een hoog geplastificeerd gaas gespannen en de bomen in en rondom de tuin in het aangrenzende openbaar groen zijn voorzien van geplastificeerd scherp prikkeldraad. Het is een fraaier gezicht dan omgekeerde trechters rondom de stam. Op het deksel van de nestkast ligt een spijkerplank. De tuin is in een fort veranderd. Ook de buurman heeft de strijd nog niet opgegeven en bevindt zich op het randje van burgerlijke ongehoorzaamheid.

Tot groot ongenoegen van zijn kleinkinderen had hij een katalpult met stenen klaar liggen. Die ligt nu uit het zicht. Voorlopig trekt Felix nog aan het langste eind, hij en ook de anderen verschijnen nu veel minder.

PENLIJSTER

Is de ekster volgens velen nog steeds in opmars, wakkere vogelaars weten beter!

Afname van de ekster in Nederland

Een vogelwerkgroep in het agrarische deel van De Kempen voerde verscheidene malen een wintertelling uit in een groot gebied (jaarlijks tussen de 5.520-14.800 ha). De gemiddelde dichtheid waarin eksters werden waargenomen viel terug van 5,7 exemplaren per 100 ha in 1984-1986 tot 2 exemplaren per 100 ha in 1996 en 1998. Meer dan een halvering van de aantallen dus. Dit is geen regionaal fenomeen maar een landelijk verschijnsel, zo blijkt uit het Punt Transect Tellingenproject (PTT) dat Sovon organiseert in samenwerking met het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Sinds 1978 worden ieder jaar eind december op 250-350 vaste telroutes, verspreid over het hele land, door vrijwilligers vogels geteld. Dit gebeurt volgens vaste standaardmethoden, waarbij op een (fiets)route van 25 km op 20 punten telkens vijf minuten wordt gekeken en geluisterd en alle waargenomen vogels worden genoteerd. Deze tellingen hebben voor de ekster een heel duidelijk beeld opgeleverd: stabiele aantallen in 1980-1985, gevolgd door een sterke afname in 1986 tot en met 1997. De afname lijkt inmiddels wat te zijn afgezwakt. De winterpopulatie is echter in een dikke tien jaar tijd gehalveerd! Gegevens uit het Broedvogel Monitoring Project (BMP) van Sovon & CBS bevestigen dit beeld van afname. Ook de broedvogelaantallen zijn terug gelopen. Overigens zijn er nog wel wat nuances aan te brengen. De sterkste afname is opgetreden in bosgebieden (waar de ekster inmid-

dels veelal is verdwenen) en in het agrarisch gebied. In steden en dorpen daarentegen zijn de aantallen stabiel gebleven of zelfs toegenomen. Dit verklaart waarschijnlijk waarom zovelen nog steeds denken dat de ekster talrijk is en nog toeneemt: in de dagelijkse woonomgeving zijn eksters nog volop te zien. Landelijk weegt de eventuele toename in de steden echter niet op tegen de afname in het landelijk gebied, en per saldo zijn er momenteel beduidend minder eksters in Nederland dan tien jaar geleden.

Over de reden van de achteruitgang valt, zo lang er geen specifiek onderzoek naar is gedaan, alleen te speculeren. De vraag of het massaal doden van eksters een belangrijke reden van achteruitgang is, zoals wel eens gesuggereerd wordt, valt niet onmiddellijk te beantwoorden.

De aantallen eksters die jaarlijks worden gedood, zijn inderdaad erg groot (91.000 in het seizoen 1996-1997; ontleend aan Nieuwsbrief 4 van de WildBeheersEenheidDatabank), maar het is onduidelijk wat voor gevolgen dit op populatieniveau heeft. Zo maakt het wel uit of het om gedode volwassen broedvogels gaat (wat een directe aanslag op de broedpopulatie is) of pas uitgevlogen jongen (waarvan vele ook onder natuurlijke omstandigheden sterven). Misschien dat concurrentie met de zwarte kraai een belangrijke rol speelt. Deze soort is in aantal toegenomen, prefereert hetzelfde landschap

als de ekster en is bij conflicten dominant. De zwarte kraai is bovendien een geducht predator van eksternesten. Los daarvan zullen veranderingen in de agrarische bedrijfsvoering van grote invloed zijn op een cultuurvolger als de ekster. Wellicht heeft de soort, na lange tijd geprofiteerd te hebben van intensivering van de landbouw, momenteel het tij tegen door allerlei nieuwe maatregelen (bijvoorbeeld mestinjectie in plaats van gieren). Of wat te denken van de toename van een aantal vogeljagende roofvogels, zoals de sperwer en de havik? Zo zijn er nog andere veronderstellingen te poneren die het verdienen nauwgezet te worden uitgezocht. Samenwerkende Organisatie VogelOnderzoek Nederland (Sovon) beperkt zich hier tot de feiten en die spreken wat de ekster betreft, voorlopig althans, boekdelen.

Bron:

Het Vogeljaar 47.3.1999, met toestemming van de redactie.

Ekster

Nog steeds stijgt het aantal broedparen van huiszwaluwen in de regio. Per saldo komt deze toename vooral voor rekening van het oostelijk deel van de regio, met nadruk op de Eempolders.

Dick A. Jonkers

De stand van de huiszwaluw in 2001 tussen Vecht en Eem.

De positieve trend in de huiszwaluwpopulatie zet nog steeds door. Er was weer een stijging van het aantal bewoonde nesten, dat in 2001 uitkwam op 1254. Op zich een verheugende ontwikkeling al zijn er hier en daar wel de nodige kanttekeningen bij te plaatsen. Bij een toename van bijna 4% over een zo groot gebied met een zo groot aantal broedparen kan eigenlijk beter gesproken worden van een stabilisatie.

Van drie reeds gepubliceerde huiszwaluwinventarisaties elders in het land zijn de resultaten wisselend. In de Wieringermeer nam de populatie in het "Wierhavegebied" met maar liefst 70% toe. De auteur vermeldt er echter wel bij dat dit hoofdzakelijk op rekening kan worden geschreven van de uitbreiding van het aantal getelde boerderijen (Neuvel 2001). Wat zuidelijker, in de Zaanstreek, nam het aantal nesten met 14% af van 236 naar 202. De tellingen worden hier in negen gemeenten uitgevoerd (Roos 2001). Op Schouwen-Duiveland (21 gemeenten) was er in de bebouwing een afname van 45 nesten (8%). De stand is daar sinds het begin van de tellingen in 1993 met 41% gedaald (Van den Ende 2001). In het Gooi en omstreken mogen we dus eigenlijk helemaal niet ontevreden zijn met onze aantallen.

Plusen en minnen.

Slechts in acht van de negentien gemeenten ging het aantal broedparen omhoog (tabel 1). In Nederhorst den Berg werden twee nieuwe broedplekken ontdekt. Een ervan was kennelijk al jaren aanwezig. Gelukkig ging het slechts om respectievelijk een en twee nesten. Van het aantal gemeenten waarin dit jaar het aantal nesten toenam lagen er vier in het westelijk deel van het onderzoeksgebied. Stijger met stip was hier de gemeente Weesp met bijna een verdubbeling van het aantal broedparen door een toename van 51 nesten. Grote verliezer was Muiden/Muiderberg, waaruit 75 paren verdwenen.

Ook Naarden moest een veer laten met een afname van 35 paren. In de overige drie gemeenten steeg het aantal met maar weinig paren. In het oostelijk deel waren Huizen en Eemnes de grote winnaars, al deed Eemdijk het ook niet slecht. De in

vorige verslagen vermelde toplocatie in de Eempolders was dit jaar goed voor 85 nesten. Door het afschermen met plastic was het voor de huiszwaluwen onmogelijk gemaakt aan het woonhuis te nestelen. Alle nesten bevonden zich nu onder de in 1999 speciaal gemonteerde planken aan de stal en de wagenloods. De terugloop in het oude dorp van Blaricum zette zich voort.

Zoals ieder jaar waren er weer diverse factoren die hun invloed uitoefenden en die voor een deel de plaatselijke achteruitgang kunnen verklaren. Renovatie, vervanging van oude wo-

Tabel 1. Aantal broedparen van de huiszwaluw per gemeente in 2001.

Gemeente	Aantal	
Muiden/Muiderberg	291	(366)
Weesp	120	(69)
Nigtevecht	3	(18)
Nederhorst den Berg	22	(17)
Vreeland	8	(17)
Loenen	15	(13)
Nieuwersluis	10	(13)
Ankeveen	28	(38)
's-Graveland	36	(38)
Kortenhoef	57	(70)
Loosdrecht	72	(60)
Hilversum	6	(5)
Hollandsche Rading	4	(3)
Naarden	125	(160)
Huizen	125	(103)
Blaricum	5	(8)
Eemnes	247	(203)
Eembrugge	11	(20)
Eemdijk	69	(54)

De getallen tussen haakjes zijn de aantallen van het jaar 2000.

ningen door nieuwbouw en schilderwerk zijn regelmatig terugkerende. Ondanks het verbod op het verwijderen van nesten sinds de invoering van de Flora- en Faunawet zijn er ook dit jaar op een aantal plaatsen weer nesten afgestoten. Verder lieten sommige nesten al voordat er gebroed werd zomaar van de aanhechtingsplaats los. In een enkel geval bleven de huiszwaluwen gewoon weg zonder dat daar een aanwijsbare oorzaak voor was.

Koloniegrootte

Het aantal adressen waar zich dit jaar één nest bevond was 112 en is weer wat groter dan in voorgaande jaren. Als dit betekent dat het een afname is van het aantal nesten van een kolonie die meer nesten telt is het de moeite waard om na te gaan of er dan nieuwe vestigingen in de onmiddellijke omgeving plaatsvinden. Het aantal kolonies met 2-10 nesten steeg van 120 naar 131; daarvan waren er slechts negentien die uit meer dan vijf nesten bestonden. In de categorie 11-25 nesten vielen twee kolonies af, waardoor het aantal op 19 kwam. Kolonies met meer dan twintig nesten waren aanwezig in Muiden, Muiderberg, Weesp, Naarden, Huizen en Eemnes. Ook het aantal kolonies met een aanbod van 26-50 nesten bleef vrijwel onveranderd. In plaats van vier waren er nog drie kolonies die hieronder vielen. Die bevonden zich in Weesp, Eemnes en Eemdijk. De toppers met 51-100 nesten waren te vinden in Muiden (67 nesten), Naarden (55 nesten) en Eemnes (respectievelijk 70 en 85 nesten). Vergelijken met 2000 was er in deze categorie een kolonie bijgekomen. De kolonie aan de enige boerderij op de Oostermeent, ook wel als De Kampen aangeduid maakt een opmerkelijke

ontwikkeling door.

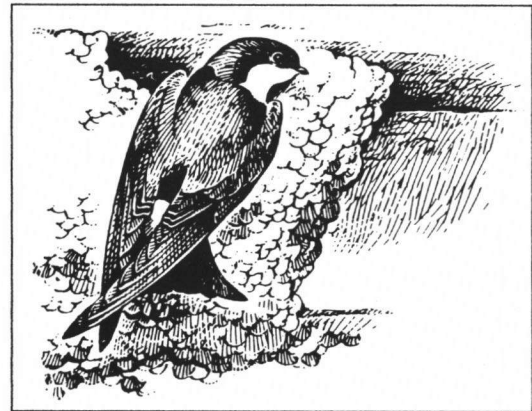
Zonder dat er aparte voorzieningen zijn getroffen neemt het aantal hier jaarlijks toe. In 2001 kwamen er vergeleken met 2000 maar liefst 45 nesten bij en telde deze kolonie daardoor 70 nesten. In het overzicht is deze kolonie, die dicht bij Eemnes dan bij Blaricum en tegen de Eempolders ligt, onder de eerstgenoemde gemeente opgenomen.

Kunstnesten

Op een aantal locaties is dit jaar geen gebruik gemaakt van de daar aanwezige kunstnesten. Wel waren in de onmiddellijke omgeving daarvan nesten gebouwd. Zou er een relatie zijn geweest met het relatief natte voorjaar, waardoor er met betrekkelijk weinig moeite voldoende geschikt nestmateriaal te verzamelen was om zelf nesten te bouwen? Dit zou een indicatie kunnen zijn om het aanbod van kunstnesten binnen de perken te houden. Zorg dragen voor voldoende nestplekken in geschikte gebieden en het verstrekken van nestmateriaal in de vorm van modder in bakken, plastic zeilen of natte plekken zou dan een heel goede remedie kunnen zijn om plaatselijke achteruitgang te vertragen of een halt toe te roepen.

Betrekkelijkheid

Het vergelijken van de tellingen van twee opeenvolgende jaren kan een vertekend beeld opleveren van de trend die zich voordoet. Het zijn de resultaten van twee momentopnames. De getallen gaan pas spreken als de resultaten van een reeks tegen het licht worden gehouden. Hieronder volgt de trend van 1996-2001.

Huiszwaluw

De aantallen broedparen van Muiden/Muiderberg zijn licht toegenomen, met een duidelijke uitschieter in 2000. Weesp zit nog steeds in de lift, waarbij opvalt dat daar juist in 2000 bijna de helft van het aantal in 1999 aanwezig was. De uitbreiding vindt plaats in het buitengebied in de omgeving van het Naardermeer, waar de afgelopen jaren plas-drasgebieden zijn gecreëerd. Van Nigtevecht schommelt het aantal paren jaarlijks, maar de aantallen nemen af. In 2001 was nog maar een zevende van het aantal paren in 1996 aanwezig. Gevreesd moet worden dat de huiszwaluw als broedvogel uit deze gemeente zal verdwijnen. Vreeland lijkt eenzelfde lot beschoren. Hier kwam in 2001 nog maar een derde van het aantal paren voor. Van Loenen is nog weinig te zeggen. De laatste twee jaar is er een afname, maar eerder was dit in 1997 en 1998 ook het geval. In Nieuwersluis echter nemen de aantallen langzaam maar zeker af. De situatie in Ankeveen laat een lichte verbetering zien met vooral 1999 en 2000 als betere jaren. Na een kleine afname in de eerste twee jaar na 1996 trad de laatste twee jaar een lichte verbetering in Kortenhoef op. Voor Loosdrecht neemt het aantal, met als uitzondering 1997, nog steeds toe. Over Hilversum en

Hollandsche Rading valt door het geringe aantal nesten niets te zeggen. De stand in Naarden maakt met sterk schommelende aantallen een positieve ontwikkeling door. Het aantal huiszwaluwen dat zich in Huizen vestigt groeit nog steeds. Daar broeden nu tweeënhalve keer zoveel huiszwaluwen als in 1996! Uit het oude dorp van Blaricum is de soort op enkele paren na vrijwel verdwenen. De aantallen van de kolonies in de Eempolders, met daarbij ook die van de Oostermeent, nemen voortdurend toe. Die ontwikkelingen doen zich niet in Eemnes voor dat als een lintbebouwing op de polderrand ligt. Evenmin is dit het geval in de nieuwere delen en de nieuwbouwwijken westelijk daarvan. In de Eempolders worden nu langzaam maar zeker de nieuwe gebouwen gekoloniseerd. Veel zal afhangen van het gedogen van die vestigingen door de daar wonende agrariërs. De positieve ontwikkelingen zijn waarschijnlijk niet het gevolg van het natuurreservaat met plas-drassituaties dat door Natuurmonumenten ontwikkeld wordt. De doorslaggevende factor in de met veel sloten doorsneden polders is ver-

moedelijk het ontstaan van vestigingsmogelijkheden (boerderijbouw). In Eembrugge doen zich af en toe kleine uitschieters voor, maar is er weinig veranderd. Blijft Eemdijk nog over. Op enkele plaatsen na zijn de nesten van de huizen in de lintbebouwing achter de dijk van de Eem verdwenen. Mogelijk is een deel van de paren naar de op enkele honderden meters westelijk liggende nieuwe boerderijen in de Eempolders verhuisd. De enige stabiele factor is de enige jaren geleden ontdekte kolonie aan een loods in het dorp. Deze heeft ervoor gezorgd dat het aantal nesten in Eemdijk in de afgelopen jaren is gestegen. De conclusie uit het bovenstaande is dat over het gehele gebied gerekend de huiszwaluw is toegenomen, een ontwikkeling die haaks staat op de landelijke trend. Deze vond zowel in het Vechtplassengebied als in de Eempolders plaats. In de gemeenten langs de Vecht, op Weesp en Muiden na, daalde het aantal vestigingen. Een uitdaging voor de komende jaren om met hulpmaatregelen de trend daar om te buigen. Leden die hieraan een bijdrage willen leveren zijn van harte welkom.

Cursus Vogelherkenning

Op 12 maart a.s. start de voorjaarscursus Vogelherkenning, die bestaat uit lezingen, vertonen van dia's, het laten horen van vogelgeluiden en een aantal excursies.

Zoals het een voorjaarscursus betaamt worden behandeld de zang en de balts, nesten en eieren. Verder ook de zomergasten, water- en weidevogels, roofvogels en uilen.

De cursus wordt gegeven in de Verlosserkerk, Ceintuurbaan hoek H.A.Lorentzweg te Bussum, op de dinsdagavonden 12 – 19 en 26 maart en 2 – 9 en 16 april van 20.00 tot ca. 22.15 uur.

De excursies worden gehouden op 24 en 30 maart en 7 en 13 april, 's morgens om 8.00 uur. Deze excursies duren ongeveer 3 tot 6 uur. Op de eerste cursusavond krijgt u een uitgebreid programma.

De kosten bedragen € 20,- voor leden van de VWG en € 25,- per persoon voor niet-leden, te voldoen op de eerste avond, vóór het begin van de cursus.

Het maximum aantal deelnemers aan deze cursus bedraagt 60 personen en daarom is het aan te raden zich zo gauw mogelijk op te geven om teleurstelling te voorkomen.

U kunt zich opgeven bij mevrouw A.C.L. van Klaveren-van Oord, Berkenhof 3, 1241 VP Kortenhoef, tel. 035-6561426.

Geraadpleegde literatuur:

- Ende, G. van den 2001. 2001 was een slecht jaar voor Huiszwaluwen op Schouwen-Duiveland. *Sterna* 46(4): 78-80.
- Neuvel, Th. 2001. Huiszwaluw-inventarisatie 2001 "Wierhavengebied". *De Meerkoet* 2001(3):9.
- Jonkers, D.A. 1998. Monitoring huiszwaluw in 1997. *De Korhaan* 32(1): 19-20.
- Jonkers, D.A. 1999. Huiszwaluwkolonies in 1998. *De Korhaan* 33(1): 16-17.
- Jonkers, D.A. 1999. Huiszwaluwen weten zich ook in 1999 te handhaven. *De Korhaan* 33(5): 128-129.
- Jonkers, D.A. 2001. 2000: topjaar voor huiszwaluwen. *De Korhaan* 35(1): 14-16.
- Roos, M. 2001. Verslag huiszwaluwinventarisatie 2001. *de Kieft* 2(4): 11.

Over een bedreigde kauw en een versufte mus.

Carla Holzenspies

Tuinbelevissen

In de loop van de 47 jaar dat ik in Huizen woon is er heel wat veranderd in de tuin. De braamsluiper en de gekraagde roodstaart zijn verdwenen. Ook de spreeuwen lieten het afweten. Op het voer kwamen vroeger wel veertig huismussen maar ook die pakten hun biezen toen de akkers plaats maakten voor huizenbouw.

Het aantal koolmezen loopt terug en jonge merels waren er al een paar jaar niet meer, maar de winterkoning, heggenmus en de grote bonte specht bleven trouw. Wel komen er nu andere bezoekers langs zoals boomklevers, boomkruipers en vogels van een heel andere pluimage.

Op een zomerse dag zat ik in de tuin met wel vijentwintig jonge- en oude kauwen om me heen. Opeens schoot rakelings vrouw havik over me heen. De kauwen stoven alle kanten op, alleen kauw Hieltje kon niet zo vlug weggelopen. Ze dook onder in de nauwe ruimte tussen het dak van de kleine voliëre en de uitstekende dakgoot. Steeds

verder kroop ze daar naar achteren, terwijl de havik haar probeerde te pakken. Als ik handschoenen had gedragen zou ik haar zo hebben kunnen grijpen. De havik kreeg me opeens in de gaten en verdween met bekwaame spoed.

Een week later stootte een sperwer over me heen en probeerde anderhalve meter verderop in een struik een koolmees te verschalken. "Hoepel op" schreeuwde ik en dat deed die sperwer. Zonder koolmees!

Toch mis ik de huismussen. Er schiet me een mussenverhaal te binnen. Jaren geleden belde een mevrouw uit Roosendaal me op. Ze had een verweesde

jonge mus gevonden en vroeg hoe ze die groot moest brengen. Enkele malen bracht ze verslag uit. Op een dag werd ik door haar echtgenoot opgebeld. Hij vroeg advies. Bij thuiskomst had hij de mus voor pampus bij het terrasraam zien liggen. Zijn vrouw was niet thuis, daarom belde hij. Hij had een coltrui aangetrokken en de mus eronder gestopt. Die was intussen bijgekomen en keek over de rand van de col weer met enige belangstelling de wereld in. Het gesprek eindigde boeiend: "Nou moet u weten, dat ik de commandant ben van de commandotroepen in Nederland. Mijn manschappen moesten me zo eens zien".

Spreeuwen

Nestkast-timmerochtend

Dit voorjaar organiseert de subgroep avifauna weer een nestkast-timmerochtend. Het is de bedoeling om dan ten behoeve van het nestkastonderzoek weer de nodige nestkasten te vervaardigen. Leden van onze vogelwerkgroep die belangstelling hebben voor deze activiteit van de subgroep worden van harte uitgenodigd hierbij aanwezig te

zijn. De datum is dit jaar, zoals u ziet, later gepland dan gewoonlijk.
datum: zaterdag 23 maart 2002
aanvang: 8 uur (tot uiterlijk 13.00 uur)
locatie: timmerwerkplaats van de firma Mokveld (achter GAMMA bouwmarkt)
adres: Gijsbrecht van Amstelstraat 243 te Hilversum.

De deelnemers dienen het timmergereedschap zoals een hamer, knijptang, duimstok, evt hobbymes e.d zelf mee te nemen. Aanbevolen wordt iets te eten/drinken mee te nemen.

ANCO DRIESSEN

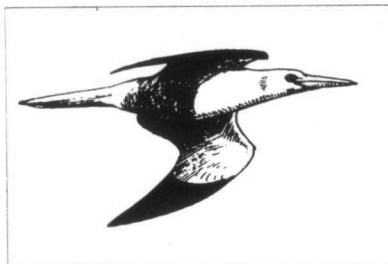
Herkomst en betekenis van een aantal Nederlandse en wetenschappelijke vogelnamen

Jan K. Nijhof

Via een gek naar het klooster

Een intrigerende naam is *jan-van-gent*. In de 17e eeuw kreeg hij die naam van de walvisvaarders, maar de reden is onduidelijk. *Gent* is een oud woord voor mannetjesgans. Het heeft dezelfde basis als het woord *gans* zelf en gaat waarschijnlijk terug op het oudindische *hamsa* = gans. Volgens de deskundigen is het woord *kanoet* / *knot* hier eveneens mee verwant (de engelse naam van de kanoet is *red knot* en de duitse *Knutt*). Hoe en waarom jan er voor gekomen is, is onduidelijk. De *jan-van-gent* heet officieel *Morus bassanus*. *Morus* is latijn voor gek, de vogel maakt op het land namelijk een behoorlijk onbeholpen indruk. De soortnaam komt van Bass rocks, een gentenbroedplaats in Schotland. Een oudere naam is *Sula bassana*. *Sula* komt uit het oudnoors, en betekent waarschijnlijk zoiets als gekruiste vleugeltoppen (als de vogel zit). Die vormen dan een vork. Daardoor zijn sommigen geneigd een verband te zien tussen *Sula* en *zwaluw* / *svala*. Die vogel wordt immers gekenmerkt door zijn vorkstaart. In het Duits heet hij de lummel van Bass (*Basstölpel*), in het Frans de gek van Bass (*fou de Bassan*) en in het Engels *gannet* (= *gent*). Een ouder woord voor *aalscholver* is *schollevaar*. De uitgang *aar* is er waarschijnlijk aangeplakt onder invloed van het middelnederlandse woord *aren*, *aer*, wat arend betekent. In verwante oudere talen komen

scholver, *schulver*, *skolfer* (fries) voor. De basis is waarschijnlijk een woord waar ook schrappen en schrapen van afstammen. De vogel is dus genoemd naar zijn geluid. De aal is er waarschijnlijk voor terecht gekomen doordat vissers vonden dat hij een geduchte concurrent was als palingvisser. In het Engels heet hij *cormorant*, in het Duits *Kormoran* en in het Frans *cormoran*. Dit woord is een samenvoeging van *corp* = raaf (vergelijk het Latijnse *corvus*) en *marenc* = zee, verwant aan het Latijnse *mare* = zee en het ne-

Jan van Gent Tekening: Ronald Sinoo

derlandse meer. Het is dus een zeeraaf. Het wetenschappelijk Latijn vindt het weliswaar ook een raaf, maar kiest voor het Griekse woord *corax*. Hij heet *Phalacrocorax carbo*, de kaalkopraaf met de houtskoolkleur. De vogel heeft immers een gele, naakte gezichtshuid en een zwart lijf. De Zuid-Afrikaanse Boeren noemen hem duiker, onze duikers komen daar immers niet voor. De ondersoort die daar voorkomt, houdt levenslang de witte borst die hier alleen jonge vogels hebben: *witborsduiker*.

Een oude vorm van *roerdomp* is *roesdom(mel)*. *Roes* betekent bies, vergelijk het woord *rus*. *Roer* = riet. *Dommen* of *dompen* is een dof geluid maken. De wetenschap is het daar wel mee eens: *Botaurus* = brullende stier, *stellaris* = stervormig (de tekening op de veren). In het Middelnederlands heette hij ook wel *butoor*, in het Frans heet hij nog *butor*, in het Engels *bittern*. Het komt van het Latijnse *butio* = roerdomp. Dat is weer afgeleid van *butire* = het schreeuwen van dieren en daaraan heeft men dus, om het nog mooier te maken, nog die *taurus* = stier geplakt. De Boeren hebben geen boodschap aan zijn geluid (logisch, hij verblijft daar 's winters) en noemen hem *grootrietreier*. *Butire* is ook de basis van *Buteo*, de wetenschappelijke naam van de buizerden, direct ontleend aan het Latijn. *Butire* zit ook verstopt in *buizerd* zelf, *buse* (Frans), *bussard* (Duits), *buzzard* (Engels).

De *ooievaar* is niet alleen een brenger van baby's. Het eerste deel van het woord, evenals bij de dialectnamen *uiver* (de naam van de Fokker van de beroemde postvlucht naar ons Indië), *eiber*, *aber*, gaat terug op een woord dat geluk, bezit, rijkdom betekent. Het tweede lid schijnt een woord voor dragen, brengen te zijn, vergelijk het woord *baren*, to *bear* in het Engels. Een op het huis broedende ooievaar brengt geluk

Ooievaar

aan de bewoners ervan. Eigenlijk brengt hij trouwens geen baby's, maar volgens het oude volksgeloof de ziel voor de baby, die op het punt staat geboren te worden. Het kan echter zijn dat men in de loop der tijden inmiddels vreemde en onbegrepen woorden heeft omgezet in woorden die men wel begreep en die er min of meer op leken. Dan zou de geluksbrenger van later datum zijn en zou het eerste lid met water samenhangen en het tweede teruggaan op *varu* = gaan. De geluksbrenger is dan oorspronkelijk slechts een door plasdras stappende vogel. Hij heette vroeger trouwens ook wel *stork* en zo heet hij nog in het engels en in het Duits (*Storch*). Dit stoelt op *sturken*, *storken* = stijf worden, stollen. De babypostbode werd dus genoemd naar zijn stijve lopen. Bij de Romeinen heette hij *ciconia*. Dat is ook zijn wetenschappelijke naam, zij het dat het, omdat er sinds Linnaeus een geslachts- en een soortnaam moet zijn, *Ciconia ciconia*

waarschijnlijk ouder en heeft een connectie met woorden in oudere, niet-germaanse talen waarvan de betekenis verband houdt met zingen. De haan is naar zijn gekraai genoemd. Het *waterhoen* heet in het wetenschappelijk *Gallinula chloropus*, het kleine hoen (kipje) met de groene poten. *Gallinula* is een verkleinwoord van *Gallus* = hoen, kip, *chloros* voor heldergroen kennen we uit chlorofyl en *pus* is hier dus geen etter maar poot. Het had dan ook eigenlijk *pes* moeten zijn. In het Afrikaans is het een *groot-waterhoender*, waaruit maar weer eens blijkt hoe een klein kippetje groot kan zijn, in het engels een *moorhen* = moerashen, in het Duits *Teichhuhn* = vijverhoen. De Fransen maken er een dubbele kip van: *gallinule* (= kippetje) *poule d'eau* (= waterkip). Laten we nu eens kijken naar een eendensort: de *smient*. De naam is vermoedelijk een samenstelling van een woord dat behoort bij *smal* = klein en eend. Een *eend* heette in het

is geworden. De Fransen maakten daar *cicogne* van. Frans is immers een romaanse taal en dus moet je daarin vaker Latijn verbasteren dan in Germaanse talen als Nederlands, Duits en Engels, anders zou de naam Romaans onverdiend zijn. *Hoën* bestond al in het Middelnederlands. *Haan* en *hen* zijn in wezen hetzelfde woord. Een klinkerwijziging in hetzelfde woord komt immers veel voor tussen dialecten en talen: vijf, vaif, vief. De vorm haan is

middelnederlands *e(e)nt*, *eynt*, *aent*, en in verwante talen *anet* en *anut*. Dat is dus eenvoudiger dan u dacht. Het Engelse woord *smew* heeft dezelfde afkomst. Dat is echter niet de naam voor de smient maar voor het *nonnetje*. *Anet*, *anut* enz. koppelt weer soepeltjes aan het Latijnse *anas*, wat tevens de wetenschappelijke geslachtsnaam van vele eenden is en van de smient was. De laatste heet namelijk nu kennelijk *Mareca penelope*. *Mareca* komt van de Braziliaans-Portugese naam *marréco* voor de kleinere soorten eenden. In de Romeinse mythologie was *Marica* een waternymf. *Penelope* is wel grappig, het heeft namelijk niets te maken met de vrouw van de Griekse held Odysseus. Het is gewoon een schrijffout. Volgens de naamgevingsregels binnen de zoölogie mag zo'n fout niet meer verbeterd worden. Het had *penelops* = veelkleurig moeten zijn. In het Duits en Frans heet hij *fluiteend*, een toepasselijke naam. In het Nederlands zijn fluiteenden echter eenden uit het verre buitenland van het geslacht *Dendrocygna* = boomzwaan. De witwangfluiteend uit Afrika heet in het Afrikaans *nonnetje-eend* en zo zijn we weer terug bij het klooster... Een goede plaats om het bovenstaande eens rustig te laten bezinken.

Literatuur:

Behalve de de vorige keer genoemde bronnen:
 Blok, H. en H. ter Stege: De Nederlandse vogelnamen en hun betekenis. 2e, verbeterde, druk, 2000. Eigen uitgave, verkrijgbaar via www.bergboek.nl.
 Jobling, James A.: A dictionary of scientific bird names. Herdruk, 1995, Oxford University Press, Oxford. ISBN 0198546343.

Jaarverslag Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken 2001

1. Secretaris

Het bestuur van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, bestaande uit negen personen, vergaderde het afgelopen jaar zes keer. Het bestuur was in 2001 als volgt samengesteld:

Voorzitter: Rob Kole
Secretaris: Marc van Houten
Penningmeester: André Kerkhof
SG Algemene Zaken: Bep Dwars
SG Avifauna: Guus Proost
SG Communicatie: Simon Visser
SG Excursies: Joke van Velsen
SG Natuurbescherming: Dick Jonkers
SG Vogelcursus: Atie van Klaveren

Het bestuur had in 2001 weer te maken met diverse zaken die voortvloeien uit zijn tweeledige taak; coördinatiepunt zijn binnen de vereniging en de vertegenwoordiging van de Vogelwerkgroep in contacten met externe instanties en personen.

De Vogelwerkgroep is vertegenwoordigd geweest op meerdere vergaderingen van de Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (SVN). Ondanks dat de SVN dit jaar geen Noord-Hollandse vogeldag heeft georganiseerd is deze organisatie nog zeker actief. Zo is een zogenaamde vossennotitie uitgebracht waar we reactie op gegeven hebben over het analyseren van diverse tabellen en grafieken met betrekking tot de vogeloverlast op Schiphol. Omdat de Vogelwerkgroep ook vertegenwoordigd is binnen de deelnemersraad van de Coördinatie Natuur- en Milieu-educatie Gooi en Vechtstreek (NME) zijn we ook aanwezig geweest op diverse bijeenkomsten van deze organisatie.

Projecten waarover gesproken is waren 'Water', 'De Heuvelrug' maar ook een Regionaal Milieu Projecten Plan, dat vooral betrekking heeft op milieu en educatie.

Binnen het Naarderbos zijn nieuwe ontwikkelingen gaande. Daar de plannen voor ecologische inrichting nog erg oppervlakkig zijn, houdt de vogelwerkgroep een vinger aan de pols. Omdat dit gebied binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) valt, houden we contact met de projectgroep die zich daarmee bezig houdt.

Op 29 september 2001 is er weer een World Birdwatch geweest. Evenals in 1999 is gekozen om een tellijn dwars over Nederland uit te zetten; honderden vogelaars stonden weer opgesteld langs deze lijn van 180 km, van de Noordzeekust tot aan de Duitse grens.

Op deze lijn zijn meer dan 60 telpunten uitgezet; één van die telpunten is op het Corversbos geweest. Wederom is Fred van Klaveren bereid gevonden om de telling op die post te coördineren. Daar Fred de trekpost van het Corversbos al meer dan 10 jaar coördineert en dit jaar -voor de tweede maal- de World Birdwatch, vond het bestuur het een geschikt moment om hem op de post in het zonnetje te zetten middels een bloemetje en een bonnetje.

Nadat de Vogelwerkgroep een aantal jaren geleden de diverse gemeenten binnen het werkgebied heeft aangesproken

over hun kapgedrag in de broedtijd hebben we hen deze keer benaderd over hun bouwgedrag. Wij beginnen ons in toenemende mate zorgen te maken over de voortsluipende interne verstening/bebouwing van de buitengebieden. In deze, meest villagegebieden, worden traditionele en karakteristieke huizen opgekocht, tegen de vlakte gegooid en worden boomgroepen gekapt. Hierna verschijnt een nieuw bouwsel dat er qua karakter niet thuishoort. Dit alles kennelijk binnen de mogelijkheid die de wet biedt. Het karakter van het Gooi wordt door dit soort bebouwing aangetast. Van diverse gemeenten hebben we reeds reacties vernomen. Kort gezegd komt het er op neer dat de desbetreffende gemeenten onze opvatting niet delen. Zij menen dat de mogelijkheden voor de bouw van nieuwe woningen in de geldende bestemmingsplannen vastgelegd zijn en dus beperkt. Bij het verlenen van kapvergunningen wordt, indien daarvoor een wettelijke mogelijkheid bestaat, een herplantplicht opgelegd. Helaas moeten we, door gebrek aan menskracht en door de vaak ingewikkelde materie, ons soms beperken tot het ondersteunen van de acties van anderen, zoals bijvoorbeeld door Leefmilieu. Tot slot blijven we onze leden vragen op te letten als zij werpelijke zaken in de natuur aantreffen. Betreffende geconstateerde verstoringen in het broedseizoen is er ook een brief verzonden aan het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. Dit gaat over

hoe het publiek in het algemeen en vogelwerkgroepen in het bijzonder het beste kunnen omgaan met dit soort zaken. De overtredingen worden meestal achteraf geconstateerd en dan is het al te laat. Helaas hebben we hier nog geen reactie op ontvangen.

Binnen het bestuur is een werkgroepje geformeerd dat tot doel heeft de waarnemingskaartjes te automatiseren, ofwel de gegevens middels een eenvoudig programma in de computer te voeren. Deze gegevens zouden dan ook weer op een eenvoudige wijze op te vragen zijn en te bewerken. Hoewel er diverse software programma's in den lande in gebruik zijn vallen deze vrijwel allemaal af omdat zij specifiek voor een bepaald doel of voor de betreffende organisatie zijn ingericht. Een universeel software pakket dat ook gemakkelijk door iedereen gebruikt kan worden is moeilijk te vinden. Mede hierdoor zal er mogelijk door ons zelf iets nieuws opgezet moeten worden. Ook het afgelopen jaar is diverse malen gesproken over de plannen voor een nieuw clubhuis en dan met name het Pompgebouw te Bussum. Hoewel er door de gemeente Bussum een bouwvergunning verleend is, zijn er toch een aantal onoverbrugbare problemen. Één van die problemen is de ontsluiting van het terrein. De huidige toegang werd onvoldoende veilig geacht en voor verbetering van de situatie is de medewerking van de gemeente en van de provincie nodig. Een oplossing op korte termijn is niet te verwachten. Een tweede probleem is de verslechterde toestand van het gebouw. Een groot probleem is ook de financiering van het project. Voor aanpassing en verbouw van het gebouw is veel geld nodig, maar het belangrijk-

ste knelpunt is de exploitatie. Er is een extern bureau ingeschakeld voor een schatting van de verwachte exploitatiekosten. Hieruit blijkt dat het project in de huidige situatie niet haalbaar bleek te zijn. Naast de Vogelwerkgroep is alleen het IVN enigszins positief bij kas, de totale inkomsten van de deelnemende organisaties bleken echter onvoldoende dekkend om de balans en de exploitatie rond te krijgen. Gesprekken met het Goois Natuurreservaat betreffende dit laatste probleem, konden helaas niet uitmonden in een oplossing. De behoefte voor een eigen honk blijft. Er is inmiddels een werkgroepje opgericht, met onder meer het Coördinatie NME Gooi en Vechtstreek. Ook de politiek zal geïnteresseerd gemaakt moeten worden. De door de vogelwerkgroep voor dit doel gereserveerde financiën blijven beschikbaar voor komende ontwikkelingen op dit gebied. Het bestuur van de Vogelwacht Utrecht en uw bestuur hebben ook weer eens met elkaar aan tafel gezeten. In het verleden waren de contacten wat hechter, mede door gezamenlijke medewerking het boek "Avifauna van Midden-Nederland" en de actie "Red de weidevogels van Eemland". Recent is weer contact gemaakt naar aanleiding van het informatiepaneel dat in 2001 is geplaatst nabij de aanlegplaats van het pontveer over de Eem. Bedoeling is dat we elkaar een paar maal per jaar gaan treffen om lopende- en aankomende acties te bespreken en, indien mogelijk, samen te werken in het Utrechtse.

Tot slot nodig ik u allen, namens het bestuur, uit om te komen naar de volgende Algemene Ledenvergadering op 21

maart aanstaande. Buiten dat het prettig is om elkaar weer eens 'binnen' te ontmoeten, is het tevens een goede gelegenheid om positief uitdrukking te geven aan de vogelwerkgroep die volledig draait dank zij de medewerking en de inzet van vele vrijwilligers.

2. Subgroep Avifauna

Zoals elk jaar, heeft de SG Avifauna weer de gebruikelijke bijeenkomsten gehad op de tweede dinsdag van januari en september 2001. Hieronder een overzicht van activiteiten van de verschillende werkgroepen:

2.1. Broedvogelinventarisaties
In het afgelopen jaar zijn in de volgende gebieden broedvogelinventarisaties uitgevoerd:

- Huizer Eng
- Noordelijke Heidevelden

De Huizer Eng is een gemengd gebied tussen de Tafelberg heide en Huizen, waarin bossen, open gebieden en een camping. Interessante waarnemingen in dit gebied zijn onder andere: kleine bonte specht, wielewaal, appelvink, goudvink, bosuil, vuurgoudhaantje en havik. De verslaglegging is in volle gang. De noordelijke heidevelden zijn voornamelijk interessant vanwege typische heidevogels, waaronder roodborsttapuit, boomleeuwerik en boompieper.

2.2. Weidevogelbescherming
In verband met het uitbreken van Mond- en Klauwzeer (MKZ) zijn de activiteiten pas in juni begonnen, toch konden nog 60 nesten van weidevogels worden beschermd. Er is één boer bijgekomen met 40 ha, hetgeen het totaal aantal meewerkende boeren op 27 brengt, met een inbreng van

526 ha. Er is gecontroleerd door 28 vrijwilligers. Gezien het grote aantal hectaren zijn extra vrijwilligers gewenst.

2.3. Eempoldertellingen
Verslag over 2000 is bijna klaar. Het verslag over de periode 1991-1996 zal deze winter worden afgemaakt. Problemen ten gevolge van de afsluiting van de Cors Rijkseweg voor autoverkeer door Natuurmonumenten zullen worden besproken met Jan Roodhart, de beheerder. In 'Het Vogeljaar' is een publikatie verschenen over de goudplevier, die gebaseerd is op de gegevens van onze Eempoldertellingen.

2.4. Trektellingen
Op verzoek van Vogelbescherming is meegedaan aan de World Bird Watch, welke heeft plaatsgevonden op 29 september 2001. Uiteraard werd wederom gebruik gemaakt van onze trektelpost in het Corversbos. Er zijn 5144 vogels gezien. Niet slecht voor september! In totaal zijn negenenveertig soorten waargenomen. De top tien ziet er als volgt uit:

1	Vink	1653	Niet slecht voor september.
2	Houtduif	757	Leuk begin. Oktober- en novembervogel, dus wie weet...?
3	Graspieper	648	Verwacht.
4	Spreeuw	622	Zeer mager, doch oktobervogel.
5	Groenling	151	Oktobervogel.
6	Sijs	139	Mooi aantal al, oktober en novembervogel; invasie?
7	Holenduif	135	Ook vroeg.
8	W.kwikstaart	124	Verwacht, maar groot aantal.
9	Zanglijster	84	Verwacht.
10	Koperwiek	76	Vroeg, er komen er nog veel meer (oktober en november).

Onder de categorie 'leuk' vielen ortolaan (1), grote gele kwikstaart (11, veel dit jaar!), kleine bonte specht (1, op trek) en

wespendief (2). 'Laat' waren boompieper (4) en gele kwikstaart (9) en 'vroeg' waren (zie ook boven) grote barmsijs (1) en de kramsvogel (41). Daarnaast zijn de normale trektellingen uitgevoerd en er is op 14 oktober 2001 meegedaan aan de 'Big Sit' (Een Nederlandse tegenhanger van de 'Big Day' die jaarlijks in de Verenigde Staten wordt georganiseerd. Bij een Big Sit is het de bedoeling dat de waarnemers vanuit een vastgestelde cirkel, gedurende een bepaalde periode zoveel mogelijk soorten vogels moeten zien).

2.5. Oeverzwaluwen
Op tien lokaties in ons werkgebied zijn kolonies van oeverzwaluwen aangetroffen. Daar zijn oeverzwaluwen geringd. Twee nieuwe lokaties zijn aangetroffen; één bij de Huizerhaven en één in het Vierde Kwadrant. Op de grens Blaricum - Vierde Kwadrant - komt hoogst waarschijnlijk een nieuwe kunstwand. Er zijn 800 jonge vogels geringd, er zijn geen tweede legfels waargenomen. De wand bij de Zanddijk bleef onbezet door de aanwezigheid van grote aantallen vogeluisen.

2.6. Boerenzwaluwen
Nieuwe regels ter bescherming van keten kwaliteit melk leiden ertoe dat boeren schuren met melkvee af moeten sluiten voor vogels. Dit is uiteraard bedreigend voor boerenzwaluwen. Omdat geen duidelijk beeld bestaat over de mogelijke achteruitgang van deze soort, wordt gevraagd mee te doen aan inventarisaties van boerenzwaluwen. Nesten in schuren en op andere locaties zouden moeten worden geteld.

2.7. Tuinvogelonderzoek
In de tien jaar waarin deze telling nu loopt, is in de periode 1992-1996 een toename waargenomen in de rijkdom aan soorten in de tuinen. Dit wordt toegeschreven aan een verschuiving van kleinere naar grotere tuinen. In deze periode namen zowel koolmees als pimpelmees toe, na 1996 namen koolmezen toe, maar pimpelmezen af. Ook de Turkse tortel is toegenomen. De huismus lijkt stabiel te zijn gebleven!

2.7. Steenuilen
In verband met de MKZ is er afgelopen seizoen slechts twee maal geteld, en wel bij Nigtevecht in de Aetsveldse Polder, echter zonder succes. Ook de 17 nestkasten leverden geen broedgevallen op.

2.8. Kerkuilen
Met de kerkuilen gaat het heel goed: op vier lokaties zijn zes nesten aangetroffen: eenmaal zes, eenmaal vier, tweemaal drie en eenmaal twee levende jongen en eenmaal vier dode jongen (als gevolg van het overlijden van ouder). Er hangen in totaal 75 kasten en er zijn veel aanvragen voor nieuwe kasten. In het najaar van 2002 zullen nieuwe kasten worden geplaatst en oude kasten worden verplaatst. Hulp is welkom.

2.9. Roofvogelwerkgroep
Het inventariseren van roofvogels gaat heel goed. In het afgelopen seizoen zijn de volgende soorten jongen geringd: 90 buizerds, 73 haviken, 65 sperwers, 42 torenvalken, 8 bruine kiekendieven, 4 boomvalken en 1 wespendief (buiten ons werkgebied). De gemiddelde afstand tussen haviksnesten in ons gebied is 600 m. Het aantal klimmers en klimuitrustingen is

toegenomen, onder andere door sponsoring van het Goois Natuurreservaat (GNR) en de Werkgroep Roofvogels Nederland (WRN).

2.10. Constant Effort Site (CES) en ander ringonderzoek
In verband met de MKZ is tot nu toe slechts acht maal geringd in plaats van twaalf maal. Nu wordt weer wekelijks geringd. Toch zijn al weer zo'n 300 vogels geringd. Samen met oeverwaluwen, ganzen, bonte vliegenvangers (nestkasten), boomklevers (nestkasten), uilen en roofvogels zijn dit jaar 2000 vogels geringd. Een verslag over de CES is in voorbereiding. Meest gevangen soort in de CES was als altijd de kleine karekiet (166), gevolgd door pimpelmees (16), koolmees (13), bosrietzanger (12), tijtjaf (11), zwartkop (6) en rietzanger (4). Opvallende soorten waren verder: nachtegaal, kleine bonte specht, braamsluiper en gekraagde roodstaart. Opmerkelijk was ook de terugkomst van een geringde sprinkhaanzanger.

2.11. Nieuwe activiteiten
De volgende gebieden worden aanbevolen voor inventarisatie van broedvogels in 2002:

- Bloemendaler Polder (i.v.m. bouwplannen)
- Laarder Wasmeer (op verzoek van GNR)
- Baarnse Bos (zal worden doorgegeven aan Vogelwacht Utrecht)
- Eiland de Dode Hond

2.12. Vrijwilligers gevraagd
Bij de volgende activiteiten zijn extra vrijwilligers welkom:

- Weidevogelbescherming
- Eempoldertelling
- Watervogeltellingen
- Boerenzwaluwentellingen
- Kerkuilen

• **Tuinvogelonderzoek**
Verder is er ook behoefte aan versterking bij het coördinatiewerk voor deze subgroep.

3. Subgroep Communicatie

3.1. Ledenavonden
De maandelijkse ledenavonden gedurende het winterseizoen zijn een goede gelegenheid de onderlinge contacten te versterken. De ambiance van de zaal met de koffiebar - beheerd door de heer C.J. Roeleveld - en de welgevulde boekentafel dragen daar belangrijk toe bij. Hoogtepunt zijn de lezingen, meestal rijkelijk geïllustreerd met dia's. De onderwerpen zijn divers, variërend van een helder gebracht verslag van wetenschappelijk ornithologisch veldwerk tot boeiend genieten van de vogelrijkdom van de natuur.

Nederlandse vogels staan wat belangstelling betreft op de eerste plaats. De heer P. Friscorn bracht ons een schitterend geïllustreerd verslag van de natuur en de vogels van de Kop van Overijssel, de Wieden en Weerribben. C.L. Mulder toonde de gierzwaluw. Het broedproces was op film vastgelegd. De studie van P. de Goey over de trek van de rosse grutto betrof een onderzoek op Texel waarbij samenwerkt werd met Zweedse onderzoekers. De schuwe, moeilijk te observeren wateral werd door G.H. Kroon voor het voetlicht gebracht. Besproken werd hoe veldwaarnemingen over het broedresultaat kunnen worden geanalyseerd.

De vogels van de subarctische en arctische gebieden zijn voor ons belangrijk omdat dit gedeeltelijk onze trek- of wintergasten zijn. Natuurfotograaf W. Smeets toonde ons de vogelrijkdom van

de Noord-Atlantische eilanden, onder andere Jan Mayen, Bereneiland en Spitsbergen.

Het zuidelijk halfrond was dit jaar bijzonder in de aandacht. Ons vogelwerkgroeplid P. van de Poel toonde ons vogels van New South Wales (Australië). De vogelrijkdom is zo groot dat zelfs gedurende een kort verblijf een grote variatie aan vogels is te observeren. Dr. J.A. van Franeker gaf een verslag van jarenlang onderzoek in Antarctica. De zuidelijke stormvogel is een parameter voor de milieu-invloeden in dit barre klimaat.

De feilloze projectie, verzorgd door Roel Huizenga, draagt belangrijk bij tot het welslagen van de lezingen.

3.2. Promotie en verkoop
De verkoop van artikelen van Vogelbescherming is op de eerste plaats bedoeld als dienst ten behoeve van onze leden. Daarnaast is het zeer aantrekkelijk om een gevarieerde kraam te vullen om op manifestaties pasanten te interesseren voor onze vogelwerkgroep. Een van de hoogtepunten in 2001 was onze deelname aan 'Pampus by Night' op vrijdag 20 april en zaterdag 21 april 2001. Tussen de metersdikke, zeer vochtige gangen van het fort presenteerden Dick Jonkers en Bertus van den Brink tijdens deze manifestatie het inventarisatierapport "Broedvogels op Pampus". Ook was de beschikbaar gestelde ruimte ingericht met onze presentatiestand. Dit jaarlijks terugkerend evenement trekt, verdeeld over de twee avonden, ongeveer duizend bezoekers. Het eiland is het meest bekende onderdeel van de Stelling van Amsterdam. Een aanrader voor geïnteresseerde vogel-

werkgroepleden! De Open Dag van het vogelasiel in Naarden is een enorm succes geweest; ook voor onze vogelwerkgroep! Behalve een grote omzet door verkoop van vogelgidsen, geluidsbanden en de door Roel Huizenga vervaardigde, schitterende nestkasten, konden wij ook nieuwe leden en deelnemers aan onze cursus jeugd en volwassenen inschrijven. Geen succes waren de Activiteitsmarkt in Laren en het Cultureel Festival in Baarn. De enige drie bezoekers waren zeer goede kennissen. Aan deze beide markten kunnen wij in de toekomst dus beter niet meer deelnemen. Op de cursus Vogelherkenning voor volwassenen wordt bij de aanvang geadviseerd, om niet overhaast boeken en geluidsbanden te gaan kopen maar daarmee even te wachten en rustig te kiezen uit het aanbod van onze eigen boekentafel die tegen het eind van de cursus wordt ingericht. De aftrek daarvan overtreft alles. Veldgidsen en andere boeken, CD's, rapporten en cadeauartikelen met een verkoopwaarde (op de twee avonden) van bijna € 1362,00. De volgende dag dan maar weer naar Zeist om het een en ander aan te vullen. In de Bethlehemkerk te Hilversum zijn voor onze leden zeven lezingen gehouden, waarbij de boekentafel natuurlijk steeds acte de presence gaf. De omzet in het jaar 2001 bedroeg € 3.257,76 en de winst daarvan was € 226,89. De verkoop van kalenders van de Stichting Het Vogeljaar had een batig saldo van € 283,61. De plannen voor 2002 zijn voorlopig: Opendag Vogelasiel begin mei, Schaapscheerdersfeest GNR, begin juni, Huizerdag, september. Voor deze activiteiten zijn wij op zoek naar leden die op een of meer evene-

menten zouden kunnen assisteren.

3.3. De Korhaan

Ook in 2001 zijn van ons clubblad weer de gebruikelijke vijf edities verschenen en dit jaar weer met 140 pagina's en dat was weer gelijk aan 1999. Hiervoor veel dank aan de auteurs die hieraan bijgedragen hebben. Het drukwerk werd dit jaar verzorgd door drukkerij De Rijke in Nieuw Loosdrecht en op dit moment zien wij nog geen reden om weer te veranderen.

In de bezetting van de redactie is in de loop van het jaar nogal wat veranderd. Zoals u zich misschien nog kunt herinneren schreven we vorig jaar dat Pieter Schut wegens tijdsgebrek per 1 januari 2001 moest stoppen met zijn werk voor de Korhaan. Hiervoor kregen we aanvankelijk liefst drie nieuwe medewerkers, die echter alle drie in de loop van het jaar, om uiteenlopende redenen, weer zijn afgevallen. Tegen het eind van het jaar bood Rob Kole echter zijn medewerking aan, zodat ook dat probleem is opgelost en we nu weer op de oude sterkte zijn.

3.4. Het Goois Vogelnet en Website

2001 was een erg goed jaar voor het Goois Vogelnet (GVN). Er werden maar liefst 432 mailtjes rondgestuurd, een ongekend aantal. Een aantal zeldzame(re) soorten werd gemeld via het GVN, zoals de eerste Amerikaanse Wintertaling voor het Gooi en een lang verblijvende Grauwe Franjepoot. Hieruit blijkt de kracht van een emailservice. De leden ontvangen (bijna) dagelijks een update van de Gooise avifauna, waardoor het makkelijker is om een dagje vogelen te plannen. Opvallend veel mail-

tjes kwamen binnen over de Bovenmeent, mocht u er nog nooit geweest zijn, ga er eens kijken!

Toch worden er niet alleen zeldzame vogels gemeld, de meeste mailtjes gaan over leuke waarnemingen van minder zeldzame soorten (waaronder in 2001 opvallend veel ontsnapte volierevogels). Daarnaast zijn diverse onderwerpen aan de orde gekomen, zoals overdag rondvliegende vleermuizen, diverse oproepen voor lezingen en andere bijeenkomsten, en vragen uit het veld. Ook het Vogelasiel brengt regelmatig een update van de stand van zaken. Op dit moment zijn er 238 mensen via de email geabonneerd op het Goois Vogelnet, en dat aantal groeit nog wekelijks.

De website van de Vogelwerkgroep draait nog steeds onder de eigen domeinnaam (www.vwg-gooi-eo.nl) van de vereniging. De meeste pagina's staan op de server van Ladot Nederland B.V., die inmiddels de diensten van Freehosting heeft overgenomen. Via de webpagina's komen regelmatig vragen binnen en er wordt ook goed gebruik gemaakt van de mogelijkheid om zich aan te melden als nieuw lid.

4. Subgroep Cursussen

4.1. Vogelherkenningscursus

Het afgelopen jaar was er weer veel belangstelling. De voorjaarscursus startte met 54 deelnemers. De sfeer was heel gezellig. Veruit de meeste deelnemers bleven alle avonden komen en driekwart van hen nam ook deel aan de excursies. Het docententeam bestond uit Roel Huizenga, Atie van Klaveren, Frans van Klaveren, Paul van der Poel en Guus van der Poel. Hoewel we in 2000 afscheid

hadden genomen van Ronald Sinoo, was hij nu toch weer als gastdocent aanwezig. Hij nam het speciale onderdeel 'vogels tekenen in het veld' voor zijn rekening. Bertus van de Brink is ook als gastdocent actief bij deze cursussen. Hij geeft informatie over de activiteiten en de organisatie van onze vogelwerkgroep aan de cursisten en zorgt natuurlijk ook voor informatiemateriaal en een verkooptafel voor boeken.

Ook voor de najaarscursus was bijzonder veel belangstelling. Wij startten met 66 deelnemers. Van die groep waren er 25 ook in het voorjaar geweest. Ook nu was de sfeer weer heel goed. Er werd veel gelachen. Bijna alle deelnemers waren alle avonden aanwezig en ook namen zij bijna allemaal deel aan de excursies. Door de grote belangstelling was het niet eenvoudig steeds voor voldoende excursie-leiders te zorgen. Vijf deelnemers aan de voorjaarscursus en acht deelnemers van de najaarscursus schreven zich in als lid van de Vogelwerkgroep. De nieuwe voorjaarscursus start in 2002 op 12 maart.

4.2. Jeugdcurcus

Ook met de jeugdcurcus gaat het heel goed. Het aantal deelnemers is weer hoger dan in 2000. Aanvankelijk waren er 51 cursisten, maar per 1 januari 2002 zijn daar 49 van over. In de groep van acht- tot tienjarigen waren er 24 deelnemers en in de groep van tien tot dertienjarigen waren er 25 deelnemers. Aan jeugdcurcus werken acht vaste leiders mee en er zijn zes reserve leiders beschikbaar.

5. Subgroep Natuurbescherming

Van jaar tot jaar neemt het aantal particulieren dat met vragen

of problemen over vogels zit toe. De vermelding van de subgroep in gemeentegidsen en de doorverwijzingen van Vogelbescherming Nederland zullen daar mede debet aan zijn. Ook gemeenten weten de weg te vinden. Meestal gaat het over overlast en wat daar aan te doen is. Vossen, kauwen en eksters zijn daarbij regelmatig terugkerende onderwerpen. Eenmaal ging het om dwergvleermuizen! Soms is sprake van overtreding van de Flora- en Faunawet of van de Boswet. Men weet de weg niet naar instanties of de politie grijpt niet in. Wat dat laatste betreft valt er in ons werkgebied nog wel het een en ander te verbeteren. In verband met het nog steeds uitvoeren van werkzaamheden in allerlei gebieden tijdens de broedtijd, is aan het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij om commentaar gevraagd en verzocht hier extra aandacht aan te schenken. In nauwe samenwerking met de Vereniging Leefmilieu Het Gooi, de Vechtstreek en Omstreken en met de Vereniging van Vrienden van het Gooi is er ook dit jaar weer veel tijd gestoken in het beoordelen van de plannen voor de restauratie van de vesting Naarden. In samenwerking met deze organisaties worden de ontwikkelingen in het Naarderbos op de voet gevolgd. Aan alle gemeenten in het werkgebied is een brief gestuurd waarin verontrusting wordt uitgesproken over het verschijnsel van uiteenlopende bouwsels in de buitengebieden. In die brief is ook opgemerkt dat het Gooi intern dreigt te verstenen door afbraak van verscheidene villa's die vaak vervangen worden door complexen van nieuwe woningen of door een veel massalere bebouwing. Een apart onderwerp zijn gewonde of verweerde vogels.

Deze gevallen zijn samen met het Vogelasiel Naarden afgehandeld.

Bij de verdwijning van de oude pier in Huizen door de aanleg van een nieuwe, met werkhaven, verdwenen de aanliggende oevers met rietland en een eiland waarop aan de rand een futenkolonie huisde. Voor de hiervoor toegezegde compensatie hebben wij samen met Staatsbosbeheer de aanleg van broedeilanden voor visdieren, een oeverzwaluw- en een ijsvogelwand en een observatiehut voorgesteld. Deze worden thans gerealiseerd.

Andere aandachtsgebieden waren baggerstort in het Gooimeer en ecologische waardering van de omgeving bij Boomburg te Hilversum.

6. Subgroep Excursies

Het jaar 2001 werd in het voorjaar behoorlijk beïnvloed door de MKZ-crisis. Voor de excursiecommissie was het meest ingrijpende gevolg hiervan dat we op het allerlaatste moment het voorjaarsweekeind in het Lauwersmeer moesten afgelasten. Ook de voortgang van de gewone excursies werd bemoeilijkt door de MKZ-crisis. Desalniettemin gingen de meeste excursies, zij het soms iets aangepast, door.

Alle excursies bleken de moeite van het deelnemen weer zeker waard. Ze leiden vaak tot een goede kennis van ons werkgebied en de daar in voorkomende vogels. Daarnaast is het voor de deelnemers een goede manier om van elkaar te leren over vogels.

Het najaarsweekeind in het Lauwersmeer ging wel door en stond in het teken van een stormachtige noordwesterwind met bijbehorende plensbuien.

Ook de kampeerders kropen in de boerderij, de gehuurde fietsen bleven op stal staan en we trokken er per auto op uit. In tegenstelling tot eerdere bezoeken aan het Lauwersmeer werd er daardoor dus een wat lager aantal soorten waargenomen. Door de storm kwamen wel enkele bijzondere soorten meegevaaid, waarvan de prachtige giervalk de meest sprekende was.

Het programma voor 2002 staat alweer voor meer dan 50% in de steigers. Om de excursies te laten doorgaan en het programma in stand te kunnen houden zijn de excursieleiders onmisbaar. De subgroep wordt gevormd door een vrij vaste kern excursieleiders. We hebben als groep geconstateerd dat het goed is hier nieuwe potentiële kandidaten bij te zoeken. In 2002 is ook de wat oudere jeugd uit de jeugdcursus welkom bij de excursies. We verwachten hiermee aan een behoefte te voldoen, waarbij we deze jongeren ook meer binden aan onze vogelwerkgroep.

Excursies 2001:

Ochtend wandel- of fietsexcursies	13
Dagexcursies met de auto	4
Vroege Vogels in Groeneveld	1
Voorjaarsexcursie Lauwersmeer afgelast	
Najaarsexcursie Lauwersmeer	1
Totaal	19

7. Subgroep Algemene Zaken

De verwerking van de ledenadministratie werd ook in 2001 uitgevoerd door Francien Wilms, zodat Bep Dwars, met assistentie van Cees Steenman en Nico Dwars, u weer vijf keer ons blad 'De Korhaan' kon toesturen.

Ook een nieuwe uitdraai van de ledenlijst, met nogal wat wijzigingen (zie de mutaties in de Korhanen van het afgelopen jaar), is gemaakt en bij bestuur

en subgroepen in omloop gebracht.

Door gebrek aan een lokatie voor het organiseren van de werkavonden staan het gebruik van onze bibliotheek en de werkzaamheden aan het archief nog steeds op een laag pitje. Het noodzakelijke werk vindt nog altijd plaats bij enkele leden thuis en het opbergen of opzoeken van gegevens gebeurt op de lokaties waar onze archiefkasten momenteel zijn opgeslagen.

Aantal leden per 31-12-01

Aantal gewone leden	580
Aantal huisgenootleden	84
totaal aantal leden	670
Aantal ereleden	6
Aantal 'gratis' leden	49

Mutaties ledenbestand in 2001

Aantal nieuwe leden	57
Aantal leden opgezegd	29
Aantal leden adres onbekend	3
totaal uitgeschreven	39
Aantal leden geroyeerd (niet betaald)	3

8. Financiële zaken

De begroting is aan de inkomstenkant in grote lijnen uitgekomen. De contributie plus giftenopbrengst is vrij constant. Dank is op zijn plaats voor die leden die meer betalen dan de minimale contributie (totaal f 3.213,13 of € 1458,05). Toch is een groei van het ledental niet ongewenst, omdat zonder groei de rek er op den duur uitgaat en dat betekent dan contributieverhoging en dat wil eigenlijk niemand. Aan de kostenkant baart de meer dan trendmatige groei van de kosten van De Korhaan wat zorgen. De begroting is overschreden omdat geen rekening gehouden was met de portiekosten.

De SG Excursies had in het voorjaar pech met de MKZ-crisis, maar gelukkig konden de deelnemers aan de excursie Lauwersmeer volledig worden gecompenseerd, bleven de kos-

ten (met dank aan de kampeerboerderij die de reeds betaalde kosten doorschoof naar het najaar) beperkt en kon de rest met gemak worden opgevangen door het 'eigen' werkkapitaal. Voorts is in het balanssaldo opgenomen het batig saldo van de Commissie Buitenland, een toevallige bate die is ontstaan door het in de wacht slepen van een uitstekende vergoedingsregeling van het autoverhuurbedrijf dat in Spanje zijn verplichtingen niet was nagekomen. Dit bedrag is tevens het werkkapitaal van de commissie.

Het is de bedoeling om uiteindelijk alle verenigingsactiviteiten in de balans opgenomen te krijgen, maar het is zeker niet de bedoeling van de penningmeester om al het financiële vrijwilligerswerk op zijn schouders te nemen. Er is reeds een behoorlijke voorziening voor een eigen clubgebouw. Zolang echter niet meer concreet bekend wordt omtrent de voortgang, kan verdere reservering met terughoudendheid plaatsvinden. Voor het jaar 2002 is de contributie reeds vastgesteld op € 16,00. Huisgenootleden betalen € 6,00. Voor 2003 wordt getracht dit bedrag gelijk te houden.

Balans per 31 december 2001

Liquide middelen	f 10.270,59	-	€ 4.660,59	-
Kapitaalrekening	f 61.403,05	-	€ 27.863,49	-
Depot PTT-Post	f 405,00		€ 183,78	-
Te betalen/ontv./vooruitbetaald	-	f 2.945,68	-	€ 1.336,69
Werkkapitaal SG Excursies	-	f 2.852,96	-	€ 1.294,62
Werkkapitaal Commissie Buitenland	-	f 3.241,00	-	€ 1.470,70
Reservering Clubhuis	-	f 50.000,00	-	€ 22.689,01
Eigen vermogen	-	f 13.039,00	-	€ 5.916,84
Totalen	f 72.078,64	f 72.078,64	€ 32.707,86	€ 32.707,86

Verlies- en winstrekening per 31 december 2001

Omschrijving (begroot)		Uitgaven	Inkomsten	Verhil
SG Avifauna	f 1.000,00	f 986,11	-	f 13,89
SG Excursies	-	f 23,40	-	- f 23,40
WG Nestkasten	f 250,00	f 55,30	-	f 194,70
SG Communicatie	-	f 337,16	-	- f 337,16
SG Natuurbescherming	-	f 31,05	-	- f 31,05
Commissie Buitenland	-	-	f 3.241,00	f 3.241,00
Ledenadministratie	f 250,00	f 362,00	-	- f 112,00
Ledenavonden	f 3.000,00	f 2.850,60	-	f 149,40
Lidmaatschappen	f 750,00	f 822,00	-	- f 72,00
Bestuurskosten	f 1.250,00	f 980,38	-	f 269,62
De Korhaan	f 11.000,00	f 14.060,76	-	- f 3.060,76
Diversen	f 250,00	f 4,50	-	f 245,50
Contributies en giften	f 25.000,00	-	f 25.231,15	f 231,15
Verkoop- en verenigingsuitgaven	f 750,00	-	f 500,00	- f 250,00
Rente	f 2.000,00	-	f 2.107,62	f 107,62
Van werkkapitaal SG Excursies	-	-	f 23,40	f 23,40
Naar werkkapitaal Comm. Buitenland	-	f 3.241,00	-	- f 3.241,00
Reservering clubhuis	f 10.000,00	f 10.000,00	-	-
Resultaat (eigen vermogen)	-	-	f 2.671,09	-
Totalen	-	f 33.774,26	f 33.774,26	- f 2.671,09

Begroting 2002

Omschrijving	Uitgaven	Inkomsten
Contributie + giften		€ 11.300,00
Rente		€ 950,00
SG Excursies	€ 0,00	
SG Avifauna	€ 500,00	
SG Nestkasten	€ 100,00	
Verkoop boeken, verenigingsuitgaven	€ 250,00	
Ledenadministratie	€ 125,00	
Ledenavonden	€ 1.500,00	
Lidmaatschapp	€ 400,00	
Bestuurskosten incl. secretariaat	€ 500,00	
De Korhaan	€ 6.625,00	
Reservering Clubhuis	€ 2.500,00	
Onvoorzien	€ 250,00	
Totalen	€ 12500,00	€ 12500,00

Algemene Ledenvergadering

De jaarlijkse Algemene Ledenvergadering zal worden gehouden op donderdag 21 maart 2002 in de Bethlehemkerk, Loosdrechtseweg 263, Hilversum. Aanvang 20:00 uur.

Agenda:

1. Opening en ingekomen stukken
2. Verslag van de Algemene Ledenvergadering gehouden op 22 maart 2001. Zie De Korhaan, jaargang 35, nummer 3, pagina 64.
3. Jaarverslag 2001
  - 3.1. Secretaris
  - 3.2. Avifauna
  - 3.3. Communicatie
  - 3.4. Vogelcursussen
  - 3.5. Excursies
  - 3.6. Natuurbescherming
  - 3.7. Algemene Zaken
4. Financieel beleid
  - 4.1. Jaarverslag penningmeester
  - 4.2. Verslag kascommissie
  - 4.3. Vaststelling rekening 2001 en begroting 2002
  - 4.4. Decharge penningmeester
  - 4.5. Benoeming kascommissie
5. Bestuursverkiezing

Het bestuur van de vogelwerkgroep bestond in 2001 uit:

Voorzitter	Rob Kole *
Secretaris	Marc van Houten #
Penningmeester	André Kerkhof *
SG Algemene zaken	Bep Dwars #
SG Avifauna	Guus Proost#
SG Communicatie	Simon Visser
SG Excursies	Joke van Velsen #
SG Natuurbescherming	Dick Jonkers #
SG Vogelcursussen	Atie van Klaveren *
6. Rondvraag
7. Sluiting van de Algemene Ledenvergadering
8. Pauze
9. Lezing over vleermuizen door Rombout de Wijs

Programma

Omdat het in bepaalde gevallen mogelijk is dat er veranderingen doorgevoerd zijn, raden wij u aan steeds de meest recente Korhaan te raadplegen (voor juiste tijden en vertrekplaatsen e.d.)

Zondag 24 februari: Ochtend wandelexcursie bij de Stichtse brug en naar de vogel kijkhut aan het Eemmeer o.l.v. Piet Spoorenberg en Roel Zijlstra. Vertrek om 8.30 uur vanaf de parkeerplaats bij het Huizer surfstrand langs de A27.

Donderdag 28 februari: De eerder aangekondigde lezing over inventarisaties van de zeevogelkolonies in de Banda Zee kan helaas geen doorgang vinden. Hiervoor in de plaats zal de heer Arnoud van den Berg een lezing verzorgen over het voorkomen van ZELDZAME VOGELS in NEDERLAND.

De heer van den Berg is afgestudeerd bioloog met een speciale aandacht voor vogels. Hij is hoofdredacteur van het ornithologische tijdschrift Dutch Birding en medeauteur van het boek Zeldzame vogels in Nederland. In zijn voordracht zal hij met behulp van dia's een beeld schetsen van het voorkomen van zeldzame vogels in ons land. Zeldzaam nu, maar misschien minder zeldzaam in de toekomst. Dit als gevolg van klimatologische veranderingen of sterk verbeterde ecologische omstandigheden door een meer gerichte aanpak van natuurbeheer.

De avond wordt gehouden in de Bethlehemkerk in Hilversum, Loosdrechtseweg 263 9hoek Diependaalselaan). Aanvang 20.00 uur

Zaterdag 2 maart: Dagexcursie (auto en wandelen) in de uiterwaarden van de IJssel bij Zwolle o.l.v. Eric Hans Stigt-Thans, Bertus van de Brink en Frank van de Weijer. Vertrek om 8.00 uur vanaf het station Bussum-Zuid (bij het stationsgebouw). Eten en drinken meenemen.

Zondag 17 maart: Ochtend wandelexcursie langs de Gooimeerkust o.l.v. Rob van Maanen. Vertrek om 8.00u. vanaf parkeerplaats van de Goede Gooijer aan de Crailoseweg tussen Bussum en Huizen. Let op: deze excursie was eerder aangekondigd naar een ander gebied.

Donderdag 21 maart: LET OP: AFWIJKKENDE DATUM! Jaarlijkse Algemene Ledenvergadering. Na de pauze zal VWG-lid Rombout de Wijs een lezing houden over vleermuizen.

Rombout werkt als bioloog bij de Vereniging Natuurmonumenten. Als expert op het gebied van deze nachtelijke vliegende zoogdieren kan hij een boeiend verhaal vertellen over hun levenscyclus, hun echolocatie waarmee ze 's-nachts feilloos hun weg en prooi weten te vinden, de identificatie met behulp van de zogenaamde batdetector, welke soorten komen voor in ons land en waar kunnen we ze verwachten.

De avond wordt gehouden in de Bethlehemkerk in Hilversum, Loosdrechtseweg 263 hoek Diependaalselaan. Aanvang 20.00 uur

Voorjaarsweekeinde 12-14 april 2002: Terschelling: We vertrekken vrijdagochtend met de boot van 9.45 uur vanaf Harlingen en keren zondag aan het einde van de middag met de laatste boot terug. (Vertrek 17.30 u.; aankomst in Harlingen ca. 19.30 u). U dient zich vóór 1 maart schriftelijk op te geven bij Joke van Velsen (Dotterbloemlaan 39, 3742 ED Baarn). Vermeld bij de opgave uw naam (namen), adres en telefoonnummer. De kosten bedragen Euro 56,75 excl. reiskosten (boot) en deze dienen eveneens uiterlijk 1 maart bijgeschreven te zijn op de postgirorekening 25.29.179 t.n.v. Penningmeester VWG Het Gooi e.o. onder vermelding van "voorjaarsweekeinde Terschelling".

Zaterdag 20 april: Open dag en natuurmarkt in het vogelasiel aan de Burgemeester Visserlaan 1 in Naarden. Van 10.00 tot 16.00 uur bent u welkom.

Donderdag 25 april: Lezing door de heer Peter Müller over de Everglades.

De heer Müller is leraar en beroeps natuurfotograaf. De Everglades is een uitgestrekt moerasgebied in de staat Florida, Amerika, met het etiket beschermd natuurgebied. Het kent een grote verscheidenheid aan dieren, zoals gevaarlijke spinnen, giftige slangen en alligators, maar niet te vergeten de vogels. Dat

---

de heer Müller een kundig fotograaf is bewijzen de vele eerste prijzen die hij heeft gewonnen in de jaarlijkse BBC Wild Life fotowedstrijd.

De avond wordt gehouden in de Bethlehemkerk in Hilversum, Loosdrechtseweg 263 hoek Diependaalselaan. Aanvang 20.00 uur

Zondag 28 april: Openbare vroege vogels excursie bij kasteel Groeneveld. Aanvang om 6.00 uur voor het kasteel.

Zaterdag 11 mei: Ochtend wandelexcursie in de Ankeveense plassen (Bergse pad en Dammerkade) o.l.v. Johan van Galen Last en Rob Kole. Vertrek om 5.30 uur vanaf de parkeerplaats van de RK kerk te Ankeveen.

Zondag 26 mei: Ochtend wandelexcursie in het Harderbos o.l.v. Rob Koetsier. We gaan hier luisteren en kijken naar Wielewalen en natuurlijk ook vele riet-, moeras- en bosvogels. Vertrek om 6.30 uur vanaf het station Bussum-Zuid (bij het stationsgebouw).

Zaterdag 1 juni: Avond wandel nachtzwaluw excursie op de Leusderheide o.l.v. Ilco van Woersum. Vertrek om 20.00 uur vanaf het station Bussum-Zuid (bij het stationsgebouw).

Zaterdag 15 juni: Ochtend fietsexcursie rond het Naardermeer en Bovenmeent o.l.v. Roel Zijlstra, Adri Vermeule en Nico Klippel. Vertrek om 6.00 uur vanaf het bezoekerscentrum van Natuur Monumenten (Boekestein) in 's Graveland.

Vrijdag 21 juni: Avond fiets en kijk excursie naar de Hilversumse Bovenmeent o.l.v. Hans van Oosterhout en Wim le Clercq. Vertrek om 19.00u. vanaf het parkeerterrein van de HOCRAS aan de Fransekampweg in Hilversum.

Zondag 25 augustus: Dagexcursie gericht op de steltlopers in Noord-Holland (Petten, Hondsbosse zeevering, inundatievelden, Balgzand) o.l.v. Wim le Clercq. Vertrek om 6.00 uur vanaf het station Bussum-Zuid (bij het stationsgebouw). Eten en drinken meenemen.

Zaterdag 14 september: Ochtendwandelexcursie langs de Gooimeerkust, o.a. gericht op de vogeltrek, o.l.v. Rob van Maanen. Vertrek om 7.30 uur vanaf de parkeerplaats bij de kalkovens in de haven van Huizen.

Zondag 29 september: Ochtendexcursie per fiets naar de Hilversumse Bovenmeent en rond het Naardermeer o.l.v. Bertus van de Brink. Vertrek om 8.30 uur vanaf het parkeerterrein van de HOCRAS aan de Fransekampweg in Hilversum.

Excursies binnen ons werkgebied vertrekken altijd vanaf de plaats waar de excursie wordt gehouden. Bij excursies buiten ons werkgebied wordt steeds vertrokken vanaf station Bussum Zuid (bij het stationsgebouw). Leden die niet over een auto beschikken kunnen vanaf dit verzamelpunt meerijden. Mocht u willen deelnemen aan een bepaalde excursie binnen ons werkgebied, maar ondervindt u problemen met het bereiken van de plaats van samenkomst omdat u b.v. niet over eigen vervoer beschikt, schrijf dan een briefje aan Joke van Velsen (adres achter in de Korhaan), Geprobeerd zal dan worden een passende oplossing voor u te vinden,

Deelnemers aan de excursies wordt dringend verzocht om bij alle excursies voor de aangegeven tijd aanwezig te zijn, zodat op tijd vertrokken kan worden.

Bij afmelding tot een week van tevoren bij weekends en excursies waarvoor betaald moet worden, worden administratiekosten in rekening gebracht. Als u later afmeldt wordt maximaal 50% terugbetaald.

Voor de goede orde wijzen wij erop dat de in het programma aangekondigde excursies, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld, in principe uitsluitend bedoeld zijn voor leden en huisgenootleden van de VWG. U wordt dringend verzocht naar deze excursies geen kleine kinderen en geen honden mee te nemen. Dit geldt uiteraard ook voor de weekenden.

Ontvangen Literatuur

Samenstelling: Linda Willemstein

Genoemde artikelen zijn slechts een selectie en vormen niet de complete inhoudsopgave.

Argus, Kwartaal tijdschrift van de Stichting Kritisch Faunabeheer, jrg 26 no 4, december 2001:

- De duivenjager en de wet: een verslag over recht en onrecht ten aanzien van de holenduif. Een diersoort die ten onrechte allerlei landbouwschade in de schoenen geschoven krijgt, omdat jagers en boeren er kennelijk niet in slagen deze dieren te onderscheiden van de postduif en de houtduif, die wel geschoten mogen worden.

Boomblad, jrg 13 no 6, december 2001.

De Dompfoorn, Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden, jrg 35 no 4, december 2001:

- Vogels voeren om het huis: waarom, wanneer en op welke manier moeten vogels worden bijgevoerd gedurende de wintermaanden.
- Vogelnieuws: bijzondere en minder bijzondere waarnemingen uit de periode september-november 2001.

Dutch Birding, Dutch Birding Association, jrg 23 no 6, 2001:

- Rare birds in the Netherlands in 2000: jaarlijks verslag van waargenomen zeldzame vogels in Nederland en een update van de gegevens vanaf 1951.
- Recente meldingen: een overzicht van zeldzame en interessante vogels in Nederland en België voornamelijk uit de periode september-oktober 2001.

Ficedula, Tijdschrift van Twentse VWG, jrg 30 no 4, december 2001.

Fitts, VWG Zuid-Kennemerland, jrg 37 no 4, 2001:

- Jubileumnummer met verhalen over de geschiedenis van de Vogelwerkgroep en een halve eeuw trekten in Bloemendaal.

De Gierzwaluw, VWG Amsterdam, jrg 39 no 3/4, januari 2002:

- Vliegt de huismus achteruit?: verslag van een lezing van Cees Heij over de mussenbestrijding die eeuwen geleden plaatsvond en diverse factoren waardoor de huismus inderdaad 'achteruit vliegt'.

De Graspleper, Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (SVN), jrg 21 no 3, oktober 2001:

- De grauwe gans een successtory!?: de grauwe gans breidt zich als broedvogel sterk uit in Nederland. Een artikel over de

ontwikkeling van deze vogel als broedvogel in Noord-Holland in de afgelopen tien jaar.

- De watersnip als broedvogel in Noord-Holland: een overzicht van de ontwikkeling van de broedstand van de afgelopen 25 jaar.

- Waarnemingen in de periode half april-half juli 2001.

De Grauwe Gans, St. Vogel- en Natuurwacht Zuid-Flevoland, jrg 17 no 3, november 2001:

- Eenden: artikel over onder andere de uiterlijke kenmerken en het broedgedrag van een aantal eendensoorten.

- Avifauna Zuid-Flevoland juli-oktober 2001.

IJsselmeerkant, nieuws van de Vereniging tot Behoud van het IJsselmeer, no 5, december 2001.

De Kieft, Vogelbeschermingswacht Zaanstreek, jrg 25 no 4, december 2001:

- Wintervogeltellingen in de Zaanstreek: verslag van 1999-2000 en 2000-2001.

De Kruisbek, Vogelwacht Utrecht, jrg 44 no 5, november 2001:

- Broedende oeverlopers in nieuwbouwwijk te IJsselstein: de verandering van polderlandschap naar een zandvlakte met paden, sloten en een rijke kruidenvegetatie, bleek positief te zijn voor een zeldzame broedvogel, de oeverloper.
- Veldwaarneming nazomer 2001.

Lijosa, orgaan van de Nederlandse ornithologische unie en van de SOVON, jrg 74 no 2, 2001:

- Aantalsafname bij de rotgans *Branta bernicla* langs de Friese waddenkust: langs de Friese waddenkust verdwijnt de rotgans onverwacht snel; veel sneller dan de algehele populatieafname. Gevolg van de 'overloopfunctie' van het Friese kustgebied of lijdt de rotgans onder de massale opkomst van brandganzen?

- Moleculaire technieken onthullen geheimen in de vogelwereld: dit artikel gaat over een aantal voorbeelden uit recent onderzoek, waarbij moleculaire technieken zijn toegepast voor het bepalen van verwantschappen tussen soorten, populaties of individuen en het karakteriseren van bepaalde eigenschappen.

Meerkoet, Natuur en Milieufederatie Wierhaven, no 4, 2001.

Mens en Natuur, IVN Vereniging voor natuur- en milieueducatie, jrg 52 no 4, winter 2001.

Natuur en Milieu, Stichting Natuur en Milieu, jrg 25 no 12, december 2001

NatuurNabij, IVN Eemland, jrg 20 no 4, december 2001.

NME Magazine, Stichting Regionaal Natuur- en Milieu-Educatie centrum voor het Gooi en omstreken.

Noordhollands Landschap, Stichting Het Noordhollands Landschap, jrg 28 no 4, 2001:

- De Wintereend: In de herfst worden de Noord-Hollandse plassen en graslanden in bezit genomen door een invasieleger van smienten, die hier op wintervakantie komen.

Onze Waard, Natuur- en Vogelwacht De Alblasserwaard, jrg 32 no 3, herfst 2001:

- Waarnemingen Alblasserwaard juni-augustus 2001.

Politie Dier en Milieu, Vereniging Politie dieren en milieubescherming, jrg 76 no 4, december 2001.

SOVON Nieuws, jrg 14 no 4, december 2001:

- Watervogelmonitoring in beweging: In het seizoen 2001-2002 worden een aantal veranderingen aangebracht in de opzet en organisatie van de watervogelprojecten. Om zo tot een betere integratie van de verzamelde telgegevens te komen.

- Scholeksters met kleurringen: artikel over een aantal kleurringprojecten.

- Blauwborst, rietzanger, snor en baardman profiteren indirect van MKZ: in de loop van het seizoen werd duidelijk dat een aantal moerasvogels profiteerden van het sterk vergrote biotoopaanbod.

- Zeldzame broedvogels in 2001: een samenvatting van de voorlopige resultaten verzameld door tellers uit het hele land.

De Steenloper, Vogelwerkgroep Den Helder, jrg 19 no 105, december 2001.

De Tringlaan, Vogelwerkgroep Schagen e.o., jrg 24 no 5, december 2001.

Vanellus, Bond van Friese Vogelbeschermingswachters, jrg 53 no 6, december 2001:

Vogelnieuws: waarnemingen uit de periode september t/m midden november 2001.

Van Nature, Nieuws van Vereniging Natuurmonumenten, jrg 11 no 11, november 2001.

Idem, jrg 11, no 12, december 2001:

Toename purperreigers toont belang bufferzones aan: deze zones blijken een uitstekend fouragegebied te zijn voor de puperreiger, de grote zilverreiger en andere vogelsoorten.

Veld- en Vitrine, Mededelingen van het Fries Natuurmuseum, no 149, november 2001.

Idem, no 150, december 2001.

Het Vogeljaar, Tijdschrift voor vogelstudie en vogelbescherming, jrg 49 no 5, 2001:

Voorkomen en terreinkeus van blauwe kiekendieven *Circus cyaneus* in het noordelijk Deltagebied: in dit gebied staan er ingrijpende veranderingen aan te komen, waardoor het interessant is na te gaan of

het voor de blauwe kiekendief nog aantrekkelijk zal zijn om in het toekomstige landschap te overwinteren.

• Vijfentwintig jaar goudpleviertellingen in de Eempolders: een artikel over de aantallen waargenomen goudplevieren sinds 1973 door, jawel, de leden van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken.

Vogels, Tijdschrift over vogels en vogelbescherming, jrg 21 no 6, november/december 2001:

• Een intelligent sexy blondje: je zou het niet zeggen, maar dit artikel gaat over de goudplevier, gebaseerd op een boek van Theunis Piersma over de schoonheid en efficiënte levenswijze van de goudplevier en hun historische relatie met de mens.
• Gourmetten met bessen: een soort van creatief met kurk, maar dan anders. Het staat vast dat babyzezen dood kunnen gaan van pinda's of andere nootjes. Bessen vormen een leuke alternatieve manier om vogels de winter door te helpen, ook de babyzezen.

Idem, jrg 22, no 1, januari/februari 2002:

• Listig of vruchteloos: ook de sperwer moet werken voor zijn eten en succes

blijft vaak uit. Dit succes hangt bij de sperwer nauw samen met de gekozen jachttechniek.

Vogelnieuws, Vogelbescherming Nederland i.s.m. de Kerkuilen werkgroep Nederland, jrg 14, no 6, 2001:

• Gemeenten worstelen vaak met eisen van de Vogelrichtlijn: een groot deel van de Belangrijke Vogelgebieden is in 2000 aangewezen op grond van de Europese Vogelrichtlijn. Nu komt het er op aan hoe Nederland de beschermingsbepalingen van de richtlijn door laat werken in wet- en regelgeving.

• Bolwerk voor baardmannelijks: De Oostvaardersplassen vormen een van de belangrijkste kerngebieden voor deze vogel. Het Beschermingsplan Moerasvogel staat onder andere voor een uitbreiding van het aantal kerngebieden.

Vrienden van het Gooi, jrg 2001 no 4:

• Speuren naar roofvogels in het Gooi: de Roofvogelwerkgroep Het Gooi/Utrecht doet sinds 1998 gericht onderzoek naar roofvogels. Waarom speuren naar roofvogels?

Oproep tot het opnemen of doorgeven van nestelende kruisbekken.

Soortherkenning is bij kruisbekken altijd al reden voor discussie geweest en er lijkt een nieuwe dimensie aan toegevoegd te moeten worden. Uit onderzoek in de Verenigde Staten is gebleken dat de kruisbek daar in een aantal aparte soorten moet worden onderverdeeld, mogelijk zelfs in negen verschillende soorten.

Herkenning in het veld op basis van uiterlijk is vrijwel uitgesloten, maar geluidsoptnames laten grote verschillen zien tussen de types. Omdat deze geluidstypes vrijwel geen mengparen vormen als ze wel in hetzelfde gebied voorkomen, zijn deze types waarschijnlijk goede biologische soorten (dit wordt ondersteund door verschillen in favoriet broedbiotoop en afmetingen). Recent is vastgesteld dat er ook in Nederland minstens zes verschillende geluidstypes van de kruisbek voorkomen (zie artikel van Magnus Robb in Dutch Birding nummer 2, 2000). We weten echter nauwelijks of deze types al dan niet gemengd broeden. Het maken van opnamen van kruisbekken is relatief gemak-

kelijk, het vinden van broedparen helaas minder. Afgelopen najaar zijn er redelijk veel kruisbekken Nederland binnengekomen en komend voorjaar zou het dus goed mogelijk moeten zijn om broedparen te vinden. Daarom verzoeken we iedereen die per ongeluk (Of juist door gericht zoeken: zie artikel van Rob Bijlsma in Drentse Vogels nummer 7 (1994): pagina's 47-58. Eventueel is een kopie bij ons te verkrijgen) nesten van kruisbekken vindt, om bij elk nest apart geluidsoptnames te maken van zowel het vrouwtje als het mannetje. Een richtmicrofoon met parabool helpt hier zeker bij, maar het loont de moeite om het te proberen met de apparatuur die U heeft of kunt lenen. Graag uw opnames tijdens of direct na het broedseizoen opsturen naar Magnus Robb. Uiteraard vergoeden we graag de gemaakte (verzending)kosten, bij grotere bedragen liefst overleg vooraf.

Mocht het niet mogelijk zijn om zelf opnamen te maken, dan komen we zo mogelijk langs om samen met U de locatie te bezoeken, waarna één

van ons op de nestplaats blijft of later terugkomt om de oudervogels op te nemen. U kunt hiervoor contact opnemen met Magnus (of Pim).

We hopen met uw medewerking veel paren te kunnen opnemen om de mate van gemengd broeden vast te kunnen stellen. Dit is een belangrijke stap bij het bepalen of er in Nederland, naast de bekende witbandkruisbek en grote kruisbek, nog meer kruisbeksoorten voorkomen! De resultaten hopen we zo snel mogelijk in een wetenschappelijk artikel samen te vatten, met een meer populaire versie in één van de Nederlandse vogeltijdschriften. Tevens sturen we aan alle inzenders onze determinatie van de door hen opgenomen of gevonden broedparen.

Voor vragen of opmerkingen kunt U terecht bij:

Magnus Robb, Barentszstraat 126, 1013 NS Amsterdam, (020) 623 74 05, e-mail robb@chello.nl,

of
Pim Edelaar, De Dageraad 1, 1797 SK Den Hoorn, (0222) 36 9 3 82 (werkuren), e-mail edelaar@nioz.nl.

Mutaties Ledenbestand

Nieuwe Leden

M J ARBOUW	PROFESSOR POELSTRAAT 24	1221 HS	HILVERSUM	035	6834441
MW C VAN DEN BERG	ZEBRASPOOR 692	3605 HN	MAARSSSEN	0346	570470
MW J BOUMAN	KEIZER OTTOSTRAAT 131	1402 VR	BUSSUM	035	6939248
MW G BROUWER	MARK 25	1273 PA	HUIZEN	035	5257028
J FLEMMING	LEEUWENHOF 6	3601 JD	MAARSSSEN	0346	565609
MW A C FLEMMING-LINDHOUT	LEEUWENHOF 6	3601 JD	MAARSSSEN	0346	565609
MW M FLIPSE	BOOMSTEDE 244	3608 AL	MAARSSSENBROEK	0346	567642
MW H B S GOOTE	DRIFTWEG 235	1272 AD	HUIZEN	035	5259943
P HOLLANDER	EIERLANDEN 21	1274 CM	HUIZEN	035	5242578
B V.D. LAAN	IRISSTRAAT 55	3742 TN	BAARN	035	5416597
J W LUTJE-SCHIPHOLT	KORTE SINGEL 38	1402 SK	BUSSUM	035	6981581
MW J B VAN DER MEULEN	WIKKE 17	1273 BS	HUIZEN	035	5266017
MW C J MOONEN - V.D.MEULEN	RIETZANGERWEG 127	1111 VK	DIEMEN	020	6005573
MW A W NIEBORG	LAAN 1940-1945 139	1222 NK	HILVERSUM	035	6853372
E VAN OS	RIETMEENT 54	1218 AX	HILVERSUM	035	6939426
M VLAANDEREN	PROFESSOR DE JONGSTR.	1221 HX	HILVERSUM	035	6838370
Adreswijzigingen					
MW A L HAMPE	LINDENLAAN 120	1271 BD	HUIZEN	035	5253524
Overleden					
MW F KONSTAPEL	ZUIDSINGEL 1	1241 EH	KORTENHOEF	035	6564325
Bedankt					
J RENZENBRINK	RONTGENSTRAAT 69	1223 LV	HILVERSUM	035	6858260

Veldwaarnemingen

Samenstelling: Peter Vos

DODAARS

- 18.11.01 1 ex. Bovenmeent, Hilversum.
M.de GRAAF.
29.12.01 1 ex. Oude Haven (!)
Hilversum. N.DWARS.

ROERDOMP

- 14.12.01 1 ex. Opvliegend van spartel-
vijver Naarderbos ri. Hollandse
Brug. Naarderbos. C.de VINK
16.12.01 1 ex. foouragerend bij observa-
tiescherm in pitrusveld bij wak.
Bovenmeent, Hilversum.
SINOO/R.LOGTMEIJER/DE
KLEIN.
16.12.01 1 ex. Boven in wilgenstruik op 4
mtr hoogte in 't zonnetje, langs
Laarder Wasmeer (plas N).
P.vd.POEL
27.12.01 1 ex. Breukeleveense plas.
D.JONKERS.
31.12.01 1 ex. Stappend door voortuin
op zoek naar open water. Hol-
lands End 69, Ankeveen.
L.HAGEN v.SWAAY.
09.01.02 2 exx. Waarvan 1 ex. met een
gebroken poot, in gezelschap
van een tweede. Gewond ex.
overleden op weg naar Vogel-
asiel. Langs fietspad A.Lam-
bertszkade Kortenhoef.
T.TIMMERMAN.
16.01.02 1 ex. Overvliegend van Vecht
naar Dammerkade, Ankeveen.
V.OOSTERHOUT/SINOO.

- 22.01.02 2 exx. Dicht bij elkaar foura-
gerend langs voetpad Weste-
lijke Drecht, Loosdrecht.
P.VOS.
27.01.02 1 ex. Zittend op rand van een
roeiboot in het riet, langs schel-
penpad Spiegelplas, Neder-
horst den Berg. P.VOS.

GROTE ZILVERREIGER

- 02.11.01 2 exx. Wegvliegend nabij
Buitenvaart, Eemnes in NW. ri.
F.DURING.
15.11.01 2 exx. Maatpolder, Eemnes.
P.HILHORST.
18.11.01 2 exx. Bovenmeent, Hilversum.
M.de GRAAF.
12.12.01 2 exx. Maatpolder, Eemnes.
D.JONKERS.
15.12.01 5 exx. Verspreid fouragerend in
open kwelderwater Horster-
meerpolder, Nederhorst den
Berg. P.VOS.
16.12.01 2 exx. Horstermeerpolder,
Nederhorst den Berg.
R.SINOO.
22.12.01 4 exx. Korte Maatskade,
Eemnes. LEURS/JONKERS.

ZWARTE OOIEVAAR

- 01.08.01 1 ex. Vrij laag vliegend en cirke-
lend boven Tafelbergheide,
nabij "Goede Gooijer" Huizen.
ROSIER/HEIJN/MARMEL-
STEIN.

OOIEVAAR

- 27.08.01 27 exx. (!!) Horstermeerpolder,
Nederhorst den Berg. med.
D.LANDSMEER.
26.12.01 4 exx. Ongeringde exx. in wei-
land nabij Koggebos,
Muiderberg. J.TIMMER.

ZWARTE ZWAAN

- 15.11.01 3 exx. Noordpolder te Veld,
Eemnes. P.HILHORST.

KLEINE ZWAAN

- 15.11.01 28 exx. Maatpolder, Eemnes.
P.HILHORST.
27.11.01 110 exx. Zuidpolder te Veld,
Eemnes. N.DWARS.

KOLGANS

- 16.01.02 1 ex. betrof Groenlandse soort,
fouragerend tussen kolganzen
langs Karnemelksloot, Hilver-
sumse Meent, Hilversum.
R.SINOO.

TOENDRARIETGANS

- 16.01.02 4 exx. Fouragerend tussen kol-
ganzen langs Karnemelksloot,
Hilversumse Meent, Hilversum.
V.OOSTERHOUT/DE KLEIN/
SINOO.

CANADASE GANS

- 28.10.01 4 exx. Maatpolder, Eemnes.
L.vd.POEL.

BRANDGANS

23.12.01 18 exx. Maatpolder, Eemnes.
P.HILHORST.

BERGEEND

22.12.01 4 exx. Maatpolder, Eemnes.
P.HILHORST.

WINTERTALING

30.12.01 1 ex. Goyegracht noord,
Eemnes. I.HILHORST.

KUIFEEND

28.01.02 600 exx. Gooimeerkust, Huizen,
tussen aanloophaven en
pyramidewoningen. G.MAR-
MELSTEIN-DZIALINER.

KROONEEND

09.01.02 3 exx. zwemmend in groot wak
in Gooimeer, Muidenberg.
R.SINOO.

WITOOGEEND

01.12.01 1 ex. (m) Ronddobberend in
spartelvijver, Naarderbos. Oog-
ring en witte onderstaart goed
te zien in zon. C.de VINK.

IJSEEND

05.01.02 1 ex. Gooimeer, Pier Huizen.
SINOO/LAOUT/DEREK/ea.

NONNETJE

22.12.01 1 ex. Buitenvaart, Eemnes.
P.HILHORST.
23.01.02 8 exx. Nieuwe Polder, langs
Bloklaan Loenen. P.VOS.

GROTE ZAAGBEK

23.01.02 4 exx. Nieuwe Polder, langs
Bloklaan Loenen. P.VOS.
19.12.01 3 exx. Kammelksloot, Boven-
meent, Hilversum. R.SINOO.
22.12.01 2 exx. Noordwetering, Eemnes.
P.HILHORST.
25.01.02 2 exx. Park, Hilversumse Meent,
Hilversum. A.J.BOS.

RODE WOUW

25.11.01 1 ex. Juv. laagvliegend boven
Bovenmeent, Hilversum.
R.SINOO.
27.11.01 1 ex. Juv. poetsend in hoog-
spanningsmast, daarna weg-
vliegend ri. Ankeveen. Boven-
meent Hilversum. R.SINOO.
06.12.01 1 ex. juv. Fouragerend boven
Bovenmeent, Hilversum C.de
VINK/R.SINOO.
04.12.01 1 ex. Fouragerend in Hollands
Ankeveen langs Stichts End.
Zeer goed te observeren.
P.VOS.
16.12.01 1 ex. Wegvliegend vanaf
Vuntusplas ri. Hilversum even-
wijdig aan O.Loosdrechtsedijk.
VOS/DE HAAN/SHELDON.

BLAUWE KIEKENDIEF

04.11.01 1 ex. Noordpolder te Veld.
F.LEURS.
25.11.01 1 ex. (m) Fouragerend boven
plas/dras, Noordermeent, Hil-
versum. R.SINOO.
27.11.01 1 ex. (m) Noordpolder te Veld,
Eemnes. JONKERS/LEURS.
23.12.01 1 ex. Maatpolder, Eemnes.
P.HILHORST.
30.12.01 1 ex. (v). Overvliegend van Nw
Keverdijkse Polder over de
Vecht ri. Aetsveldse Polder.
P.VOS.
01.01.02 1 ex. (v) Gooimeer Huizen,
langs W. Waterzuivering.
R.HUIZENGA.

HAVIK

03.11.01 1 ex. Oud Naarden, Naarden.
Vogelringgroep.
01.01.02 1 ex. Huizer Eng. M.de GRAAF.
07.12.01 1 ex. (v) Sloeg een vette hout-
duif en verdween hiermee.
Zevenenderdrift, Laren.
G.BIESHAAR.

SPERWER

28.11.01 1 ex. (m) Maatpolder, Eemnes.
D.JONKERS.

BUIZERD

27.11.01 5 exx. Zuidpolder te Veld.
B.DWARS.

RUIGPOOTBUIZERD

13.10.01 1 ex. Gooimeer, thv Wolfska-
mer, Huizen. E.KLOMP.
28.10.01 1 ex. Laarder Wasmeer, Laren.
P.v der POEL.
11.11.01 1 ex. Hilversums Wasmeer,
Hilversum. E.KLOMP.

SLECHTVALK

27.11.01 1 ex. (m). Noordpolder te Veld,
Eemnes. JONKERS/LEURS.

FAZANT

01.11.01 2 exx. kinderboerderij Huizen.
C.ROSIER.
08.12.01 5 exx. West Waterzuivering Hui-
zen. R.HUIZENGA.
15.11.01 6 exx. Maatpolder, dijk langs
Eem. Eemnes. P.HILHORST.
19.12.01 1 ex. Zittend in hoogspannings-
mast. Bovenmeent, Hilversum.
R.SINOO.

WATERRAL

18.11.01 1 ex. Wijde Blik. Naardermeer,
Naarden. D.JONKERS
23.11.01 2 exx. Laarder Wasmeer, Laren.
B.DWARS.
02.12.01 1 ex. Laarder Wasmeer, La-
ren. M.de GRAAF.
14.12.01 1 ex. Voorbijvliegend, Obs.hut,
Z. Naardermeer, Naarden.
R.SINOO.
23.12.01 1 ex. Tienhovens kanaal,
Loosdrecht. D.JONKERS.

04.01.02 1 ex. Voormalige ijsbaan, Lae-
gieskamp, Naarden. R.SINOO.

MEERKOET

15.11.01 1 ex. Betrof albino ex. met
zwarte spikkels. Riool overstort-
plas, Anna's Hoeve, Hilversum.
B.DWARS.

KIEVIET

27.11.01 2500 exx. Op 1 plek, Zuid-
polder te Veld, Eemnes.
N.DWARS.

BOKJE

27.11.01 1 ex. Oplvliegend en ca 200 mtr
weer invallend in zeggevelden.
Bovenmeent, Hilversum.
R.SINOO.

WATERSNIP

20.12.01 2 exx. Gehoord in donker op
Zuiderheide, Hilversum
P.vd.POEL.

HOUTSNIP

28.11.01 2 exx. 1 ex. geslagen door ha-
vik. Postiljon, Laren. Med.
J.OOSTERLAKEN.
22.12.01 1 ex. Spanderswoud, Hilver-
sum. P.VOS.
23.01.02 1 ex. Opgejaagd uit varens-
truiken, bos, Zonnestraal,
Hilversum. VOS/DE HAAN.
03.01.02 1 ex. Rading, Hilversum. P.VOS.
26.01.02 1 ex. Opgejaagd uit moerasbos
langs Spiegelplas, Nederhorst
den Berg. VOS/DeHAAN/
SHELDON.

WITGATJE

15.12.01 1 ex. Fouragerend langs kwel-
water bij vorst. Horstermeer,
Nederhorst den Berg. P.VOS.

STEENLOPER

09.09.01 1 ex. Vliegend boven plas-dras,
Bovenmeent, Hilversum. SI-
NOO/LOGTMEIJER/DE KLEIN.

DWERMEEUW

13.10.01 1 ex. Gooimeerkust, Oud Naar-
den. VogelRingGroep.
27.11.01 1 ex. IJmeer, Muiden. JON-
KERS/VD BRINK.

KLEINE MANTELMEEUW

06.01.02 1 ex. Op dak Vinkenstraat C.
Hilversum, voedsel stelend van
eksters en kauwen. N.DWARS.

KLEINE BURGEMEESTER

05.01.02 1 ex. In 1e winterkleed. Op dak
vishandel(!), Energiestraat, Hui-
zen. LAOUT/SINOO/ea.

DRIETEENMEEUW

30.12.01 1 ex. Juv. zeer tam, drijvend op
water in groengordel,
Hilversumse Meent. R.SINOO.

RANSUIL

17.01.02 3 exx. Rustend in een dennen-boom, Franse Kampheide, Bussum. A.VISSER.

IJSVOGEL

25.11.01 1 ex. Tienhovens kanaal bij Egelshoek. Loosdrecht. Lvd.POEL.
04.11.01 4 exx. Maatpolder, Eemnes. P.HILHORST.
11.11.01 2 exx. Laarder Wasmeer, Laren. P.vd.POEL.
23.11.01 1 ex. Laarder Wasmeer, Laren. B.DWARS.
25.11.01 1 ex. Tienhovens kanaal bij Egelshoek, Loosdrecht. P.vd. POEL.
27.11.01 1 ex. Muiderslot, Muiden. D.JONKERS
16.12.01 1 ex. NW zijde Spiegelplas, Nederhorst den Berg. R.SINOO.
18.12.01 1 ex. Sloopje bij speelweide, Anna's Hoeve, Hilversum. Lvd. POEL
23.12.01 1 ex. Tienhovens kanaal. M.de GRAAF.
31.12.01 1 ex. Gooiergracht, Bosjes van Six, Blaricum. Med. NN.
20.09.01 1 ex. Hoorneboegse hei. Hilversum. Med. NN.

GROENE SPECHT

04.11.01 1 ex. Laarder Eng. G.BIESHAAR.
15.11.01 1 ex. Warande Woensberg, Blaricum. D.JONKERS.
02.12.01 1 ex. Limitische Hei Huizen. R.HUIZENGA.
04.01.02 1 ex. Westerheide, Hilversum. B.DWARS.

ZWARTE SPECHT

29.12.01 1 ex. Westerheide, Bussum, nabij Randweg. C.ROSIER.
14.12.01 1 ex. monnikenberg, Hilversum. D.JONKERS ea.
23.01.02 1 ex. Roepend ex. landgoed BANTAM, Hilversum, P.VOS.

KLEINE BONTE SPECHT

16.12.01 1 ex. Laarder Wasmeer, Hilversum P.vd.POEL.
23.12.01 1 ex. Overvliegend, Koggewagen Bijvanck, Blaricum. D.JONKERS.

BOOMLEEUWERIK

03.11.01 1 ex. overvliegend, Oud Naarden, Naarden . VogelRing-Groep.

WATERPIEPER

23.12.01 4 exx. Tienhovens kanaal, Loosdrecht. M.de GRAAF.
13.12.01 1 ex. Noord Ervenweg, Noorpolder te Veld, Eemnes. D.JONKERS.

GROTE GELE KWIKSTAART

07.11.01 2 exx. Achtertuin, Elzenlaan 19, Hilversum J.DOMHOF.
24.11.01 1 ex. Overvliegend, Kerkstraat, Hilversum. P.v.der POEL
25.11.01 1 ex. RWZI Blaricum. M.de GRAAF.
03.12.01 2 exx. Tuin Fuchsiastraat Hilversum E.KLOMP.
05.01.02 1 ex. RWZI Huizen. LAOUT/ SINOO.

WITTE KWIKSTAART

03.01.02 1 ex. Fouragerend op perron Station Naarden - Bussum. B.v POELGEEST.

ROODBORSTTAPUIT

27.11.01 1 ex. Bovenmeent, Hilversum. R.SINOO.
07.12.01 1 ex. At grote grijs/groene larve. Bovenmeent, Hilversum. C.de VINK.

BEFLIJSTER

12.09.01 1 ex. Betrof vroeg ex. Zanderij, Hilversum. D.JONKERS.
15.10.01 1 ex. (M) tussen koperwieken en staartmezen, Lijsterbes etend, Zuiderheide bij Bluk. SINOO/LOGTMEIJER.
28.12.01 4 exx. Landgoed Hilverbeek, Hilversum. B.DWARS.

ZWARTKOP

22.12.01 1 ex. Bijvanck, Blaricum. F.LEURS.
20.01.02 1 ex. Kort zingend, Mouwtje Bussum bij schooltuintjes. Med. G.BUHR.
21.01.02 1 ex. korte zang, Gr. Wichmanlaan, Bussum. med. G.BUHR.

VUURGOUDHAAN

03.11.01 1 ex. Betrof ringvangst, teruggevangen na 1 jaar. Oud Naarden, Naarden, VogelRingGroep.

KUIFMEEES

04.01.02 5 exx. Westerheide, Hilversum. B.DWARS.

BUIDELMEEES

26.09.01 1 ex. Voorland, Stichtse Brug, Blaricum. M.de GRAAF.

KLAPEKSTER

14.01.02 1 ex. Westerheide, Hilversum, nabij "La Provence". P.VOS.

ROEK

03.12.01 6 exx. Overvliegend nabij A27. afslag Huizen. P.HILHORST.

BONTE KRAAI

23.12.01 4 exx. Maatpolder, Eemnes. P. HILHORST.

RAAF

08.11.01 1 ex. Hollandsche Rading. P.v.der POEL.

KEEP

28.12.01 49 exx. landgoed Hilverbeek, Hilversum. B.DWARS.

PUTTER

01.01.02 6 exx. Randweg, Huizen. D.JONKERS.
26.01.02 40 exx. A.Lambertszkade, Kortenhoeve.VOS/DE HAAN/ SHELTON.

BARMSJES

14.10.01 1 ex. Zuiderheide, Hilversum P.v.der.POEL.
28.10.01 1 ex. Laarder Wasmeer, Laren. P.v.der.Poel.
25.11.01 1 ex. Volkstuincomplex bij vliegveld Hilversum. P.v.der.POEL
09.12.01 4 exx. Laarder Wasmeer, Laren. P.v.der.POEL

GOUDVINK

04.11.01 4 exx. Anne Franklaan, Bussum. BORGSTEEDE/JONGMAAT.
05.01.02 3 exx. Fietspad langs Gooimeerkust ten O. van de aanloophaven, Huizen. G.MARMELSTEIN-DZIALINER.
19.11.01 2 exx. Laarder Wasmeer, Laren. J.LE CLERCQ.
01.12.01 2 exx. (Ook plukresten op balkon) Dorotheagaarde Bussum., C.ROSIER.
25.2.01 4 exx. Achtertuin, Elzenlaan 21, Hilversum. J.DOMHOF.

APPELVINK

03.11.01 1 ex Volkstuincomplex, vliegveld Hilversum. P.v.der. POEL
04.11.01 1 ex. Pinetum, Hilversum, P.v.der.POEL
18.11.01 2 exx. Verlengde Fortlaan, Naarden, D.JONKERS.
09.12.01 3 exx. Pikten de laatste bottels uit de klimroos, Tuin Zevenenderdrift, Laren. G.BIESHAAR.
13.12.01 3 exx. Tuin. L.v.S.vd Haare 15. Bussum. P.VOS.
16.12.01 2 exx. Kamrad, (Philips) Hilversum. P.v.der. POEL
18.12.01 1 ex. Koggewagen, Bijvanck, Blaricum. D.JONKERS.

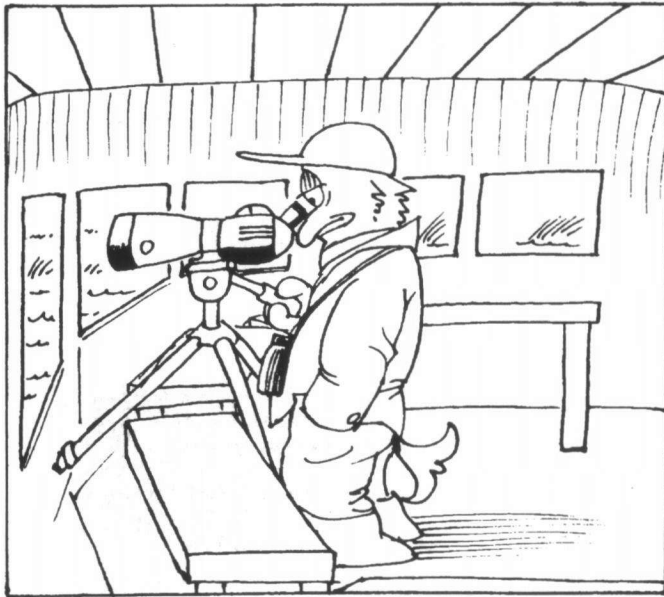
NASCHRIFT

211 waarnemingskaartjes zijn er bij mij binnengekomen. Opvallend zijn de vele waarnemingen van met name de Roerdomp, ijsvogel en de houtsnip. Dit zal zeker te maken hebben met de korte sneeuw- en ijsperiode van rond de jaarwisseling.

PETER VOS

Kor Haan

-RONALD SINDO-

Adressenlijst

Postadres VWG: VWG Het Gooi e.o., Postbus 1028, 1200BA Hilversum
Postrekening 2529179 t.n.v. Penningmeester VWG Het Gooi e.o.

Het Vogelwerkgroep Bestuur:

Voorzitter:	: R.A. Kole	Torenvalk 22	3752 SK Bunschoten	033-2999408
Sekretaris	: M. van Houten	Dovenetelhof 28	3742 EH Baarn	035-5415603
Penningmeester	: A.C.A.M. Kerkhof	Luitgardeweg 28	1211 NB Hilversum	035-6286330
SG Algemene Zaken	: L.J. Dwars-Van Achterbergh	Flamingohof 1	1221 LK Hilversum	035-6850627
SG Avifauna	: G.M.L. Proost	Oostergo 15	1274 JS Huizen	035-5251661
SG Natuurbescherming	: D.A. Jonkers	Koggewagen 3	1261 KA Blaricum	035-5280456
SG Natuercursus	: A. van Klaveren	Berkenhof 3	1241 VP Kortenhoef	035-8561426
SG Excursies	: J.J.M. van Velsen	Dotterbloemlaan 39	3742 ED Baarn	035-6838604
SG Communicatie	: S.L. Visser	Nwe. 's-Gravelandseweg 53b	1406 NA Bussum	035-6920600

Nuttige Adressen:

Aanmelding Vogelcursus	: A. van Klaveren	Berkenhof 3	1241 VP Kortenhoef	035-8561426
Aanmelding Jeugd cursus	: A. van Klaveren	Berkenhof 3	1241 VP Kortenhoef	035-8561426
Eempolder tellingen	: N. Klippel	Ruthardlaan 12	1406 RS Bussum	035-6931041
Ledenadministratie	: F. Wilms-Schopman	J.C. Ritsemalaan 1	1241 AP Kortenhoef	035-8563020
Lezingen	: J.W. le Clerq	Van het Hoffstraat 28	1223 EE Hilversum	035-6834456
Promotie en Verkoop	: B. v.d. Brink	Klaver 1	1273 AJ Huizen	035-5258142
Roofvogelstudiegroep	: H. Sevink	Einder 31	3742 ZG Baarn	035-5421019
Vogelasiel Het Gooi	: F.F. van de Woord	Burg. J. Visserlaan 1	1411 BR Naarden	035-6945658
Vogelringstation Het Gooi	: B. van Poelgeest	Binnenhof 517	1412 LA Naarden	035-6940996
Waarnemingskaartjes inleveren	: H.P. Vos	Laan van S. van de Haare 15	1405 AR Bussum	035-6940793
Weidevogelbescherming Eempolders	: G.W. Bieshaar	Zevenenderdrift 16	1251 RC Laren	035-5311002
Wintervoeding Gooi en Vechtland	: J.F. Kuijer	Krekemeert 21	1218 EA Hilversum	035-6934871

Vogelwerkgroep On-Line:

Het Goois Vogelnet (Nieuws van de Vogelwerkgroep via e-mail)
Vogelwerkgroep op internet
Redactie Korhaan

Aanvragen via: Chans@worldonline.nl
<http://www.vwg-gooi-oo.nl>
w.j.a.hoeffnagel@hccnet.nl
wduurland@hetnet.nl

Waarnemingskaartjes kunnen ook bij alle bestuursleden worden ingeleverd. Na overleg kunnen eveneens bij alle bestuursleden nieuwe kaartjes worden verkregen.

Voor ongelukken en/of problemen, welke ontstaan tijdens activiteiten van de Vogelwerkgroep aanvaardt de vereniging geen enkele aansprakelijkheid. Deelname geschiedt op vrijwillige basis.

Contributie: Voor leden € 16,- (minimaal), huisgenootleden € 6,- (minimaal).
Bij voorkeur betalen aan het begin van het kalenderjaar met de van ons ontvangen acceptgirokaart.

Schenken:

Wilt u de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken eenmalig of vaker steunen met een gift, dan zijn deze giften (boven een drempel van waarschijnlijk € 501,36 en tot een maximum van 10% van uw onzuiver inkomen) aftrekbaar op de aangifte voor de inkomstenbelasting. Daarnaast kunt u in uw testament een zogenaamd legaat laten opnemen ten gunste van de vogelwerkgroep. Het is gewenst dit dan met uw notaris te bespreken.

Opzegging van het lidmaatschap dient te geschieden vóór 1 november van elk kalenderjaar.

In verband met de afsluiting der boeken door de penningmeester worden declaraties voor gemaakte kosten uitsluitend gehonoreerd indien deze uiterlijk 31 december via de coördinator van de betreffende subgroep bij de penningmeester zijn ingediend.

"De Korhaan"
Uitgave Vogelwerkgroep Het Gooi e.o.
Postbus 1028, 1200 BA Hilversum

PTT Post

Port betaald

Port payé

Pays-Bas